

PALME I AMERIKANSKA ÖGON

En studie av den amerikanska pressens behandling
av nyheten om mordet på statsminister Olöf
Palme 1986

Rutger Lindahl

Lennart Weibull

ARBETSRAPPORT NR 33

1988

ISSN 0283-6696

pressklipp kring nyheten om mordet på Olof Palme till projektets förfogande. Materialet var emellertid av den storleksordningen att de tillgängliga projektmedlen inte var tillräckliga för att täcka både kodning, stansning och analys. Med hänsyn till detta ansökte projektet om medel från Utrikesdepartementet för att kunna fullfölja analysen och för att kunna presentera en mindre rapport. Den senare skulle både presentera hur händelsen uppmärksammades och vilken bild av Palme och Sverige som samtidigt förmedlades, samt belysa något om hur man genom systematisk innehållsanalys kan göra löpande studier av hur Sverige presenteras i utländska medier.

I föreliggande rapport redovisas analysen av de amerikanska mediernas rapportering av mordet på Palme. Grundmaterialet och bearbetningarna har gjorts av assistenterna Charlotta Kratz och Ann Lundqvist, som presenterat detta i en arbetsrapport inom projektet. För den föreliggande rapportens analys och slutsatser svarar undertecknade.

Göteborg i januari 1988

Rutger Lindahl

Lennart Weibull

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	1
2. SYFTE	2
3. MATERIAL OCH METOD	4
3.1 Pressklippsmaterialet	
3.2 De undersökta tidningarna	5
3.3 Uppläggning av innehållsstudien	7
3.4 Praktiskt tillvägagångssätt	8
4. NYHETENS GENOMSLAG	9
4.1 Det totala genomslaget	
4.2 Mordet på Palme som nyhetshändelse	10
4.3 Mängden redaktionellt material	10
4.4 Den redaktionella uppföljningen	15
5. DEN REDAKTIONELLA UTFORMNINGEN	17
5.1 Redaktionell form	17
5.2 Bildsättning	18
5.3 Källorna	19
6. DET REDAKTIONELLA INNEHÅLLET	23
6.1 Innehållsliga tema	23
6.2 Kolumnisterna	26
7. KOMMENTARERNA: KARAKTÄR OCH INRIKTNING	30
7.1 Ledarmaterialet	30
7.2 Bilden av Olof Palme	34
7.3 Bilden av Sverige	37
8. SAMMANFATTANDE HELHETSBLILD	41

REFERENSER

BILAGA 1 DAGSTIDNINGAR MED MINST EN NYHETSARTIKEL

BILAGA 2 KODSCHEMA OCH TILLVÄGAGÅNGSSÄTT I INNEHÅLLSANALYSEN

BILAGA 3 KODSCHEMA FÖR LEDARANALYSEN

1. INLEDNING

Mordet på Olof Palme sent på kvällen den 28 februari 1986 gjorde att världens blickar för ett ögonblick riktades mot Sverige. Nyhetsbyråer över hela världen kablade under natten ut nyheten. Den 28 februari på kvällen eller 1 mars på morgonen - beroende på tidsskillnaderna var mordet huvudnyheten i de flesta länders - radio- och TV-nyheter och den förekom på förstasidan i de flesta stora dagstidningar.

Nyheten spreds på detta sätt snabbt vidare bland allmänheten. I själva verket fick nyheten sin snabbaste spridning i länder som USA och Japan, där en större andel av allmänheten än i Sverige kände till nyheten några få timmar efter mordet (Rosengren, 1987). De högre siffrorna under dessa första timmar efter mordet har givetvis sin bakgrund i tidsskillnaderna och befolkningens levnadsvanor, t ex att det var morgon i Japan och kväll i USA - men natt i Sverige. Men det säger dessutom något om den globala informations-spridningens villkor.

Mot denna bakgrund är givetvis en av de intressanta frågorna vilken bild av Sverige som på detta sätt kablades ut över världen. Detta är också den övergripande frågeställningen för föreliggande rapport, som avser att belysa hur den amerikanska pressen behandlade nyheten om mordet på Olof Palme med särskild inriktning på vilken bild av Sverige som gavs i anslutning till rapporteringen om själva mordet.

Rapporten ingår som en del av ett större forskningsprojekt om hur nyheten om mordet på Olof Palme spreds i Sverige och utomlands. Den första delstudien handlade om hur nyheten spreds bland allmänheten i Sverige (Weibull, 1986) och utomlands (Rosengren, 1987). Den andra delstudien redovisade mediernas behandling av nyheten i Sverige, i första hand hur dagspress och etermedier arbetade med nyheten under mordnatten (Lindahl, 1986). Den tredje delen av projektet omfattar ett antal studier av hur nyheten presenterades i medierna. Begränsade resurser har emellertid medfört att endast några få rapporter blivit färdigställda. De senare avser bl a norsk (Varmo, 1986) samt engelsk och fransk press (Kratz-Lundquist, 1986). Vidare är data insamlade för en motsvarande studie av svensk press (Qwinth, 1988).

Det gemensamma för innehållsstudierna är att de är inriktade på att belysa hur nyheten presenterades och vilka perspektiv på personen Palme som sattes i uppmärksamhetens centrum samt vilken bild av Sverige som gavs som bakgrund till nyheten. Samtliga innehållsstudier har omfattat en period på 17 dagar - från dagen för mordet t o m dagen för begravningen. Föreliggande studie avser således att redovisa en motsvarande analys i fråga om amerikansk press.

2. SYFTE

Det övergripande syftet med föreliggande rapport är således att belysa den amerikanska pressens behandling av nyheten om mordet på Olof Palme. Det gäller att belysa i vilken utsträckning och på vilket sätt nyheten uppmärksammades.

Undersökningen avser, i likhet med som vad som varit fallet i de europeiska studierna, perioden 1-17 mars 1986. Detta är från dagen efter mordet t o m begravningsdagen. Att inte bara de närmaste dagarna efter mordet undersökts hänger samman med ett intresse att kunna studera förändringar i bilden sedan väl de första dagarnas förväntat större uppmärksamhet lagt sig.

Vidare är tanken att undersökningen inte bara skall ta sikte på vilka händelser som särskilt uppmärksammats utan att den även skall kunna belysa vilket slags perspektiv som anlagts. Detta gäller exempelvis i fråga om personen Palme, om han beskrivs som statsminister, internationalpolitiker eller privatperson och vilken värdering som i detta avseende görs av hans insatser.

Nyheten om mordet på Palme fordrar som regel också någon typ av bakgrundsinformation beträffande situationen i Sverige vid den aktuella tiden. Genom att mera i detalj studera denna Sverige-bild finns det möjlighet att mera allmänt få en föreställning om synen på svenska förhållanden.

Undersökningen är genomförd som en systematisk innehållsanalys. Denna rymmer både kvantitativa och kvalitativa inslag. Dels studeras omfattningen av den totala uppmärksamheten för nyheten och de särskilda aspekter som nämnts i det föregående; dels genomgås nyhets- och kommentarmaterialet i avsikt att få grepp om vilken infallsvinkel som anläggs.

För att få perspektiv på den amerikanska pressens bevakning har vi specialgranskat vad som kan betecknas som 'fyra ledande' amerikanska dagstidningar: New York Times, Los Angeles Times, Washington Post och Christian Science Monitor. Dessa tidningar, som närmare beskrivs i materialkapitlet, har valts med tanke på att de sannolikt är stilbildande för en amerikansk elit (jfr Lichter-Rothman-Lichter, 1986), men också för att studien av dem ger en jämförelsepunkt då det gäller övrig press.

Ett ytterligare syfte med rapporten är i detta sammanhang att studera hur en systematisk innehållsanalys kan utnyttjas som underlag av bedömningar av vilken bild av Sverige som vid en viss tidpunkt presenteras i ett givet land.

*

*

*

Rapporten är disponerad så att den först presenterar studien av nyhetens totala genomslag i amerikansk press. Därefter belyses förändringar av nyhetsbevakningen över tid samt presentationen av den i olika slag av tidningar. I det därpå följande huvudavsnittet presenteras de amerikanska mediernas värdering av Palmes politiska roll och av situationen i Sverige. Först inledningsvis redovisas dock material- och metodfrågorna som en allmän bakgrund.

3. MATERIAL OCH METOD

Det framhölls redan i det föregående att innehållsanalysen av den amerikanska pressens behandling av Palme-mordet skiljer sig från övriga länders studier genom att den är baserad på pressklipp. Med hänsyn till detta skall i detta avsnitt översiktligt redovisas vilken typ av pressmaterial som ligger till grund för studien. Vidare presenteras tillvägagångssättet för den systematiska innehållsmätningen. För mera detaljerad information om själva kodningsförfarandet hänvisas till bilagorna 2 och 3.

3.1 Pressklippsmaterialet

Det pressmaterial som utgör underlag för studien insamlades, på initiativ av dåvarande pressrådet vid ambassaden i Washington Stig Hadenius, av det amerikanska pressklipp-serviceföretaget "Press Intelligence Insurance" (PII). PII har som sitt underlag 1700 amerikanska dagstidningar. För den aktuella undersökningen gjordes ett urval utifrån två kriterier:

1. alla tidningar med en upplaga om mer än 100.000 exemplar skulle automatiskt ingå,
2. alla delstatshuvudstäder skulle representeras av minst en tidning oavsett upplagestorlek.

Efter tillämpningen av dessa kriterier kom 275 tidningar att ingå i urvalet. Bevakningen koncentrerades på "artiklar vari Sverige omnämns" och pågick under en tid av en och en halv månad.

För att anpassa underlaget till undersökningens syfte bortsortades först alla artiklar vilka ej hade någon rimlig anknytning till mordet på Olof Palme. Under arbetet med detta bekräftades även det rimliga i att avsluta undersökningsperioden ett par dagar efter Olof Palmes begravning. Efter denna tidpunkt minskade materialet kraftigt. Undersökningsperioden kom därför att även i den amerikanska studien omfatta tiden 1-17 mars 1986.

Av de 275 tidningar som ingick i grundurvalet visade det sig att 90 procent (248) hade något material med anknytning till Palme-mordet under den aktuella perioden; 53 tidningar hade enbart kommentarer på ledarsidan, medan de resterande 195 tidningarna hade artiklar på nyhetsplats. (Dessa siffror är viktiga även ur resultatsynpunkt och kommenteras närmare i kapitel 4). I många fall behandlades ämnet både på ledar- och nyhetssidorna.

Det bör här noteras att vi genom att ställa relativt höga krav på upplagestorlek hos de tidningar som skulle ingå i underlaget för studien inte haft möjlighet att kontrollera den totala täckningen av nyheter kring mordet på Olof Palme i amerikansk dagspress.

Mycket i de uppgifter vi insamlat i samband med undersökningen tyder på att nyheter kring detta tema kan ha förekommit i ytterligare ett antal tidningar över den amerikanska kontinenten.

Vad beträffar materialets representativitet för de utvalda tidningarna, och därmed graden av noggrannhet i PII:s arbete, kan noteras att vi i de pressklippsbuntar som sänts till oss funnit ett litet antal felmärkta artiklar (fel tidning angiven). I några fall har det också förekommit artiklar vilka framstått som lösryckta ur ett sammanhang, eller där en ny ledtråd i mordutredningen kommenteras utan att det bland klippen återfunnits någon tidigare artikel om t ex själva mordet. De nämnda bristerna bedöms emellertid inte vara av den storleksordningen att de har någon nämnvärd negativ inverkan på analysresultaten.

3.2 De undersökta tidningarna

De 248 tidningar som ingår i undersökningsmaterialet representerar samtliga delstater i USA, med undantag för Hawaii och Alaska.

Samtliga tidningar som innehöll minst något redaktionellt material om Palme-mordet finns förtecknade i bilaga 3. Av bilagan framgår dessutom tidningarnas utgivningsorter och upplagor samt i vad mån tidningarna innehåll någon ledare om Palme och/eller mordet.

En uppfattning om de undersökta tidningarnas spridning kan man även få av kartan på sidan 6. I denna anges antalet tidningar per stat. Inte oväntat är de folkrika staterna på öst- och västkusten överrepresenterade i fråga om tidningar i vårt urval.

Som nämndes i inledningen har vi sökt skapa ett slags referensram i vår analys genom att välja ut vad vi betraktat som 'de fyra ledande dagstidningarna' i USA. Varje sådan avgränsning kan givetvis diskuteras. Vi har dock valt att till denna grupp föra

- Christian Science Monitor (141.000 exemplar)
- Los Angeles Times (1,0 milj exemplar)
- New York Times (1,3 milj exemplar)
- Washington Post (728.000 exemplar)

Dessa tidningar har inte valts p g a sin upplaga utan snarare för att betraktas som opinionsmässigt viktiga tidningar, främst i politiska frågor. Ett genomslag för nyheter och kommentarer i denna grupp måste anses vara särskilt intressant att få belyst. I och med att gruppen är heterogen och valet av tidningar alltid kan diskuteras har vi valt att redovisa våra analyser för varje enskild av de fyra tidningarna.

3.3 Innehållsanalysens uppläggning

Den metod som använts för att närmare analysera innehållet i det pressmaterial som behandlar mordet på Olof Palme brukar betecknas systematisk innehållsanalys. Innehållet i varje artikel karakteriseras med hjälp av en rad form- och innehållsvariabler. Vilka dessa är bestäms av vilka de frågor är som avses bli besvarade i undersökningen.

I denna undersökning har vi sökt karakterisera den redaktionella formen i vilken informationen om Palme-mordet presenterades för den amerikanska publiken genom att t ex registrera om det skedde i en nyhetsartikel eller en ledare, om artikeln var försedd med bild, hur omfattande artikeln var, när den var införd etc. Nyhetsartiklar och ledare gjordes därefter till föremål för separata analyser för att vi därigenom skulle kunna koncentrera innehållsanalysen på de för var och en av dessa artikeltyper speciellt intressanta områdena.

Vad beträffar nyhetsartiklarna var vi intresserade av att få veta varifrån tidningen fick nyheten, dvs vilken källa som anges; t ex nyhetsbyrå, egen korrespondent, eller annan tidning. För att komma åt innehållet i artikeln valde vi att försöka placera in materialet i ett antal teman som framkommit vid en preliminär genomgång av materialet. Exempel på sådana är "Mordet - jakten på mördaren", "Sorgeyttringar i Sverige", "Palmes internationella roll", samt "Den politiska utvecklingen i Sverige".

Ledarmaterialet kom att analyseras på så sätt att ledarens grundläggande tema placerades in i någon av de förutbestämda kategorierna; t ex "Sverige som välfärdsstat", "Olof Palmes relation till USA", "Olof Palmes relation till Sovjetunionen", "Allmän bedömning av förhållandena i Sverige", etc. I vart och ett av dessa fall fastställdes också om det förekom värderingar av något slag i ledaren, samt huruvida dessa var positiva, negativa eller neutrala i förhållande till huvudobjektet, dvs i första hand Olof Palme och Sverige.

I varje innehållsanalytisk undersökning utgör ett omfattande och väl preciserat kodschema både en styrka och en svaghet. Styrkan ligger i att man kan upprätthålla en klar systematik i genomgången, även om det gäller stora materialmängder. Ett enkelt och entydigt schema ger normalt en hög reliabilitet i kodningsarbetet. Man riskerar inte att subjektivera bedömningar hos den som kodar skall påverka resultatet. I detta ligger samtidigt en svaghet. En förenklad systematik kan fungera så att man tvingar in material i grova, förutbestämda kategorier. Validiteten blir därmed låg genom att mätningen ger en dålig bild av egenskaperna hos det undersökta innehållet.

För en innehållsstudie av det slag som gjorts om hur Palme-mordet behandlades i amerikansk press gäller det att göra en rimlig avvägning mellan ett enkelt kodschema som möjliggjort en tillförlitlig klassificering av materialet och kategorier som är tillräckligt sofistikerade för att kunna ge en meningsfull beskrivning av

materialet som helhet. I den aktuella undersökningen har vi sökt nå en sådan kombination genom att både tillåta en allmän klassificering av det totala innehållet samtidigt som den tematiska analysen gör att man för fram ett antal intressanta aspekter på varje artikel.

3.4 Praktiskt tillvägagångssätt

Undersökningen av det amerikanska materialet om mordet på Olof Palme omfattar två delar. Den första är således en klassificering av nyheter och annat redaktionellt material dels kvantitativt efter volym, redaktionell form och källa, dels kvalitativt efter tema; den andra studien är i huvudsak kvalitativ med inriktning på tema och värderingar. Utformningen av kodschemat för den första studien överensstämde i huvudsak med de tidigare studierna av hur norsk, fransk och engelsk press behandlat Palme-mordet. Kodschemat samt definitionerna av enskilda kategorier finns i bilagorna 2 och 3.

Kodningen gjordes av projektassistenterna Charlotta Kratz och Ann Lundqvist, Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet. En garanti för enhetlighet och kvalitet i kodningen var att de båda tidigare gjort den motsvarande undersökningen av fransk och engelsk press.

Totalt omfattade den kvantitativa kodningen 1731 artiklar medan ledaranalysen behandlade 134 artiklar. Huvuddelen av arbetet skedde i nära samverkan mellan de två kodarna. Med hänsyn till detta ansågs det inte nödvändigt att göra någon särskild reliabilitets-test. Det allmänna intrycket är emellertid att nyhetsanalysen innebar relativt få innehållsmässiga eller tekniska problem, medan ledaranalysen var mera komplicerad och därför bör tolkas med något större försiktighet.

4. NYHETENS GENOMSLAG

Nyheten om mordet på Olof Palme var en stor internationell nyhet. Genomgång av engelsk och fransk press visade att alla de stora tidningarna hade nyheten på förstasidan (Kratz-Lundqvist, 1986). Man bör dock knappast vänta sig att amerikansk press skall ge händelsen samma uppmärksamhet, bl a beroende på skillnader i avstånd till Sverige och på den allmänna tendensen hos amerikanska medier att visa utrikesnyheter mindre intresse (Larsson, 1984).

I detta kapitel skall redovisas hur nyheten om mordet slog igenom i USA. Vi kommer att utgå från fyra olika kriterier på genomslag: (1) hur stor andel av de amerikanska tidningarna som behandlat händelsen, (2) vilken uppmärksamhet som själva nyhetshändelsen fick, (3) vilket utrymme tidningarna gav nyheten och (4) hur nyhetsmaterialet fördelade sig över undersökningsperioden.

4.1 Det totala genomslaget

Som framgått av metod- och materialkapitlet är undersökningen av amerikansk press baserad på pressklipp. De tidningar som klippts representerar på inget sätt hela tidningsmarknaden i USA utan endast tidningar med över 100.000 exemplar i upplaga. Till detta kommer dagstidningar med mindre upplaga, men utgivna i delstatshuvudstäder. Totalt sett innebär detta 275 tidningar. Även om det finns några mindre tidningar med i urvalet torde det allmänt kunna påstås att dessa är USA:s 275 upplagemässigt största dagstidningar.

Av de 275 tidningarna var det totalt 248 som uppmärksammade mordet på Palme. Detta innebär att händelsen behandlades av 90 procent av de största tidningarna. Med tanke på att urvalsramen är begränsad till 275 tidningar innebär resultatet inte att det inte skulle kunna finnas ytterligare dagstidningar av de totalt 1700 som har haft med nyheten.

De 248 tidningar som under den undersökta tidsperioden berört mordet på Olof Palme är tämligen väl fördelade över USA. Som kartan på sidan 6 visar är det endast tidningarna i Alaska och Hawaii som inte haft med nyheten. Det ligger i sakens natur att de större stater där det finns flera stora dagstidningar också har med nyheten i större utsträckning. En lista på samtliga tidningar som uppmärksammade händelsen finns i som bilaga 1.

Det finns också andra möjligheter att studera hur nyheten spreds över landet. Om vi tar utgångspunkten i de 49 städer som brukar anses som USA:s 'principal cities' (The Europe Year Book, 1985) visar det sig att nyheten förekommer i dagstidningar utgivna i 47 av dessa städer. Samma publikation innehåller också en lista på vad man anser vara USA:s 157 viktigaste dagstidningar; av dessa omnämns mordet på Palme i 131 (83 procent).

Sammanfattningsvis har mordet på Olof Palme fått en omfattande uppmärksamhet i amerikansk dagspress. I princip har händelsen berörts i alla större tidningar, med spridning över hela den amerikanska kontinenten.

4.2 Mordet på Palme som nyhetshändelse

Av de 248 dagstidningar som behandlat nyheten om mordet på Olof Palme var det 53 som endast berört händelsen i ledare eller i annat slag av kommentar. Det förefaller rimligt att uppfatta detta så att det här rör sig om tidningar som räknat med att allmänheten nåtts av nyheten via radio- och TV, men som ändå vill ge sin syn på det inträffade.

Uttryckt på ett annorlunda sätt är det således 195 amerikanska tidningar som behandlar mordet på Olof Palme på nyhetsplats. Detta utgör drygt 70 procent av de 275 största tidningarna. Om vi begränsar oss till de tidningar som tar upp händelsen på nyhetsplats redan den 1 mars 1986 - vilket är möjligt med hänsyn till tidskillnaden - så faller antalet till 121 - dvs knappt hälften av de stora tidningarna. Det finns i detta sammanhang anledning att skjuta in en liten metodologisk varning, eftersom den senare siffran kan vara påverkad av hur snabbt pressklippföretaget kommit igång med sin klippning av tidningarna; mycket talar för att det rör sig om ett något större antal tidningar.

Huvudintrycket är att nyheten om mordet på Olof Palme får ett betydande genomslag i den amerikanska pressen. Frågan är då vilken volym nyheten fick och hur denna utvecklades över tid?

4.3 Mängden redaktionellt material

De 195 amerikanska tidningar som uppmärksammade mordet på Olof Palme på nyhetsplats innehöll totalt 1731 artiklar motsvarande en volym på 405.821 kvadratcentimeter. Resultatet kan också uttryckas så att en större dagstidning i USA ägnade i genomsnitt sju artiklar motsvarande ca 1.500 kvadratcentimeter åt händelsen. Detta är då räknat på samtliga 248 tidningar i urvalet. Om vi begränsar oss till de tidningar som faktiskt hade med nyheten så blir genomsnittssiffrorna per tidning drygt elva artiklar respektive drygt 2.000 kvadratcentimeter (tabell 1).

Det skall understrykas att det totala antalet artiklar som här redovisas inte bara gäller nyhetsmaterial utan omfattar allt material i de 195 tidningar som hade minst en nyhetsartikel.

Givetvis ryms det inom materialet stora variationer. Som nämndes i bakgrunskapitlet har vi för ett specialstudium valt ut vad vi beskrivit som de ledande amerikanska tidningarna. Dessa fyra har en högre uppmärksamhet med i genomsnitt knappt 17 artiklar under de två undersökta veckorna. Det finns däremot inte någon entydig tendens att större tidningar i allmänhet skriver mera om mordet på Palme.

Tabell 1: Den amerikanska dagspressens uppmärksamhet åt mordet på Olof Palme (beräknat efter de tidningar som hade minst något nyhetsmaterial om mordet).

Antal tidningar med nyheten	Antal artiklar	Total volym	Artiklar per tidning*)	Volym per tidning*)
195	1731	405.821	11,3 (7,0)	2.081 (1.636)

Anm: Siffrorna avser genomsnitt per tidning. Siffran inom parentes är beräknad på alla tidningar i urvalet (248)

Som framgår av tabell 2:A på sidan 12 finns bara två av de ledande tidningarna med bland de tio dagstidningar som innehållit mest om Palme-mordet och dess efterspel. Om vi utgår från den totala nyhetsvolymen (tabell 2:B) är tre ledande tidningar bland de tio tidningar som skrivit mest.

Den tidning som genomgående ägnat mordet på Olof Palme mest uppmärksamhet är New York Times med 24 artiklar och 7000 kvadratcentimeter - dvs i genomsnitt en artikelstorlek på knappt 300 kvadratcentimeter. Även Boston Globe och Philadelphia Inquirer har givit nyheten ett mycket stort utrymme. Vi finner samtidigt att en del mindre tidningar också ägnat nyheten ett förhållandevis stort utrymme, exempelvis South Bend Tribune och Portland Oregonian. Av de ledande tidningarna finns Los Angeles Times med på båda 'listorna', medan Washington Post har ägnat stort utrymme åt händelsen samtidigt som den haft ett relativt sett mindre antal artiklar.

Tabell 2: De tio tidningar som skrev flest artiklar respektive ägnade mordet på Olof Palme störst uppmärksamhet

A: De tio tidningar som skrev flest artiklar

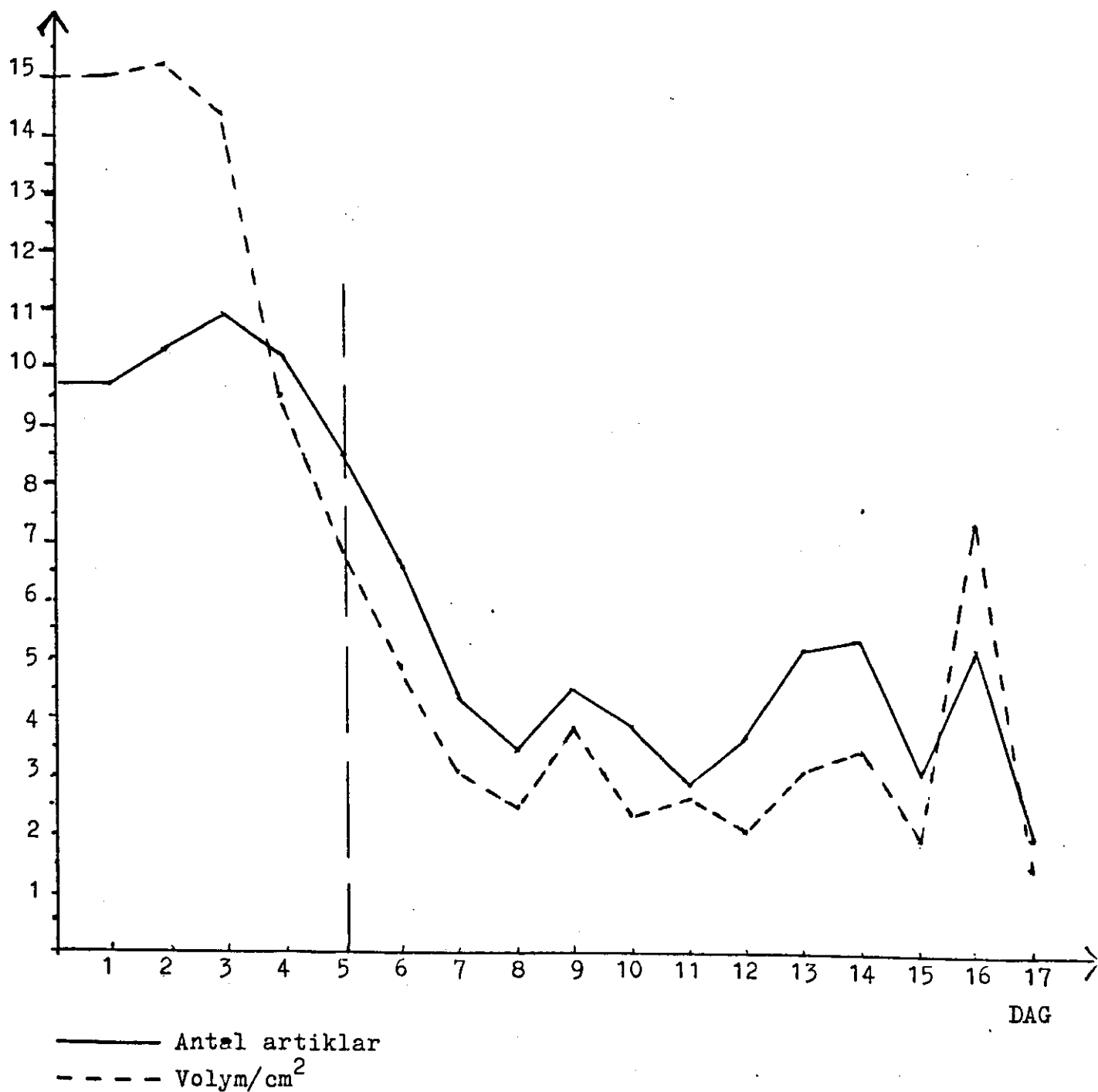
Tidning	Antal artiklar
<u>New York Times</u> (New York)	24
Baltimore Sun (Maryland)	24
Boston Globe (Massachusetts)	22
Chicago Sun-Times (Illinois)	19
Philadelphia Inquirer (Pennsylvania)	18
Seattle Times (Washington)	18
<u>Los Angeles Times</u> (California)	17
Chicago Tribune (Illinois)	17
Raleigh News and Observer (North Carolina)	17
San Antonio Light (Texas)	17

B: De tio tidningar som ägnade händelsen störst redaktionellt utrymme

Tidning	cm ²
<u>New York Times</u> (New York)	7000
Philadelphia Inquirer (Pennsylvania)	5960
Boston Globe (Massachusetts)	5559
Chicago Sun-Times (Illinois)	5088
<u>Los Angeles Times</u> (California)	4900
Baltimore Sun-Times (Maryland)	4885
South Bend Tribune (Indiana)	4865
<u>Washington Post</u> (Washington D.C.)	4574
Portland Oregonian (Oregon)	4510
New York Tribune (New York)	4400

Fig. 4 Det totala redaktionella materialet om mordet på Olof Palme i amerikansk press: fördelning över tid. (procent)

Procent av
publicerad volym

Den enda ledande tidning som därmed inte finns med på någon av listorna är Christian Science Monitor. Denna tidnings annorlunda karaktär framkommer visar sig f ö också i att den inte innehåller någon nyhetsartikel den 1 mars - tidningens bevakning är mer tidsaktuell än dagsaktuell - Totalt har dock tidningen 14 artiklar på totalt ca 3.700 kvadratcentimeter, något som gör att den ändå ligger långt över genomsnittet för samtliga tidningar.

Den totala spridningen av nyhetsvolymen över hela USA är förhållandevis god. I 28 stater har den genomsnittliga dagstidningen en volym på mellan 1.500 och 2.000 kvadratcentimeter - alltså kring genomsnittet. Kartan på sidan 13 ger en sammanfattande bild av hur händelsen uppmärksammades över den amerikanska kontinenten.

Det är givetvis svårt att bedöma om resultatet av analysen entydigt kan tolkas som att nyheten fått ett stort genomslag. För en sådan bedömning fordras jämförelser med andra händelser. Med tanke på vad som inledningsvis nämndes om amerikanska mediers relativt låga prioritering av utlandsnyheter tocks det dock rimligt att betrakta detta som ett förhållandevis stort genomslag.

4.4 Den redaktionella uppföljningen

En fjärde och sista indikator på materialets genomslag är hur nyheten om mordet på Olof Palme följdes upp under de undersökta 17 dagarna. En omfattande uppföljning skulle tyda på att tidningarna ser nyheten som viktigare än om det bara är något som blir en 'punktinsats' under ett eller ett par nyhetsdygn.

För att bedöma graden av uppföljning har innehållet i de 195 tidningar som hade minst en nyhetsartikel fördelats över tid både vad gäller antalet artiklar och total volym. Utfallet av denna beräkning redovisas i figur 4.

Resultatet visar att materialet har en mycket klar övervikt för dagarna efter mordet. Hälften av artiklarna - och närmare 60 procent av den redaktionella volymen - publiceras under de första fem dagarna. Detta är vad som kunde förväntas med hänsyn till att det handlar om en nyhetshändelse. Det som kanske blir mera intressant är därför att händelsen trots allt får en inte obetydlig volym också under hela den undersökta perioden.

Att Palme-mordet fortsätter att få spaltutrymme i amerikansk press har givetvis att göra med att man följer arbetet med mordutredningen. Nya spår ger extra uppmärksamhet och den 14 mars uppmärksammar man den första arresteringen. Uppgången i slutet av perioden hänför sig till rapporteringen kring begravningen.

Den fortsatta uppföljningen av händelsen tyder på att nyheten om mordet på Palme, och därmed nyheter med koppling till Sverige, tillmättes stor vikt i den amerikanska pressen. Fortfarande gäller dock att det inte är möjligt att bedöma hur stor vikt i och med att det inte finns något jämförelsematerial.

*

*

*

Den sammantagna bilden är att nyheten om Palme-mordet är en stor nyhet i den amerikanska pressen. Samtliga fyra indikatorer pekar härvidlag i samma riktning. Händelsen uppmärksammas av en majoritet av de stora tidningarna och får ett betydande utrymme samt, inte minst, fortsätter att avsätta artiklar under de följande två veckorna. Det senare är ett särskilt intressant tecken på att man tillmäter händelsen stor vikt. För den fortsatta diskussionen är emellertid den viktiga frågan vilken typ av inriktning den amerikanska pressens bevakning har. Innan vi går vidare med detta skall dock redovisas några analyser varifrån nyhetsmaterialet kom och hur det presenterades.

5. DEN REDAKTIONELLA UTFORMNINGEN

Den tidigare diskuterade frågan om vilket genomslag nyheten om mordet på Olof Palme fick i amerikansk press har besvarats i första hand på grundval av kvantitativa data om hur mycket tidningarna skrev. Vår frågeställning gäller vad som karakteriserar det innehåll som förmedlades. I vår redovisning har vi delat upp detta på två olika kapitel. I det första diskuteras de yttre egenskaperna - typen av innehåll, utformning och källor. I nästa kapitel redovisas hur olika sidor av händelsen uppmärksammades.

I analyserna av redaktionell utformning är underlaget de 195 dagstidningar som hade minst någon nyhetsartikel om mordet, dvs 1731 artiklar.

5.1 Redaktionell form

För att vi skall få en uppfattning om hur tidningarna presenterat mordet på Olof Palme redaktionellt har vi kategoriserat samtliga 1731 artiklar med hänsyn till redaktionell form. I kategoriseringen har fyra områden skiljts ut: nyhetsmaterial som berör det dagsaktuella händelseförloppet, övrigt redaktionellt material som mera har karaktären av bakgrundsanalyser, ledare som avser alla kommentarer på debattsidan samt insändare som omfattar artiklar insända från allmänheten.

Den gjorda kategoriseringen är tämligen enkel och kan göras med tämligen stor exakthet (jfr metodkapitlet). I tabell 3 ges en översikt av hur det totala materialet fördelar sig mellan dessa kategorier. Resultatet är entydigt. USA-pressens bevakning av händelsen är i första hand en nyhetsrapportering. Oavsett om vi räknar i andel av samtliga artiklar eller i procent av den totala redaktionella volymen är det mer än 85 procent nyheter.

Bakgrundsmaterialet omfattar omkring 10 procent av antalet artiklar. Genom att detta material som regel består av något större artiklar än nyheterna utgör det en något större del av den totala volymen än av artiklarna. Ledar- och kommentarmaterialet är blygsamt med ca fem procent. Insändare finns endast i några få fall och andelen når totalt inte upp till en halv procent.

De redovisade tendenserna understryker att Palme-mordet i första hand är föremål för nyhetsbevakning. Händelsen följs på nyhetsplats och får mindre utrymme i bakgrunds- och kommentarmaterial. Resultat är i huvudsak väntat. Även om händelsen som vi sett i föregående avsnitt, är väl täckt så är det knappast motsvarande djup i bevakningen: Sverige är trots allt ett litet land i periferin.

Tabell 3: Det totala redaktionella materialets fördelning på olika typer av redaktionell form. (procent)

Redaktionell form	Procent av utrymme (cm2)	Procent av antal artiklar
Nyhet material	86	88
Övrigt redaktionellt material	10	7
Ledare	4	5
Insändare	0	0
Totalt	100	100
Antal cm2/artiklar	405,821	1731

Å andra sidan finns det skäl att diskutera vad man överhuvudtaget borde förvänta sig i fråga om bakgrund och kommentarer. Medan ett händelseförlopp hela tiden avsätter större eller mindre telegramnyheter är underlaget för ytterligare bakgrunder mera begränsat; varje enskild bakgrundsartikel får dock större tyngd. Med andra ord är det tämligen rimligt att det går många nyhetsartiklar på varje ledare. Om vi studerar den undersökta perioden med denna utgångspunkt kan vi konstatera att det visserligen bara förekommer totalt 81 ledare - men genom att ingen tidning skrivit mer än en ledare betyder detta att 81 dagstidningar faktiskt har skrivit en ledarkommentar i anslutning till Palme-mordet. Räknat i procent blir detta drygt 40 procent av de tidningar som behandlat ämnet på nyhetsplats. Med ett sådant perspektiv måste slutsatsen vara att händelsen fått en relativt stor uppmärksamhet också på kommentarplats.

Till bilden hör också att samtliga av de fyra ledande tidningarna haft kommentarer och bakgrundsanalyser i anslutning till nyhetsrapporteringen om mordet.

5.2 Bildsättning

En annan indikator på pressens engagemang i händelsen av vad gäller materilets utformning kan undersökas i fråga om illustrationer. Tanken är att den tidning som har en illustration i anslutning till nyhetsartiklar eller annat material är mera upptagna av händelsen än de som inte på detta sätt lyfter fram materialet. I tabell 4 ger siffror på hur stor andel av artiklarna som är illustrerade och på vilket sätt. Omkring var tredje artikel visar sig vara illustrerad i någon form. I genomsnitt innebär detta tre bilder per tidning. Det vanligaste är att man har en mindre bild. De mest förekommande är personporträtt på Palme samt bilder på mordplatsen och på sörjande svenskar.

Tabell 4: En översikt över hur mycket bilder och illustrationer som förekommit i materialet.

Bildkategorier	
Ingen bild eller illustration förekommer	65
Någon illustration förekommer	2
Svartvit bild 0% - 25% förekommer	16
Svartvit bild 26% - 49% förekommer	12
Svartvit bild 50% -	4
	99
Antal artiklar	1731

Också i denna analys visar sig att de fyra ledande tidningarna lagt ner mera arbete på sin bevakning. Dessa har i genomsnitt 8,5 bilder dvs nästan tre gånger mer än genomsnittstidningen totalt. Detta innebär att de i jämförelse med andra tidningar t o m lyfter fram bildmaterialet, relativt, sett mera än texten. De stora tidningarna således både skriver mer och lyfter fram materialet bättre.

5.3 Källorna

Det framkom i det föregående att den raka nyhetsbevakningen är det som kännetecknar rapporteringen kring Palme-mordet i amerikansk press. Frågan är då varifrån dessa nyheter kom. I princip finns det två sätt att få in nyheter till redaktionen - via nyhetsbyråer eller via egna skribenter. Ett specialfall är att man utnyttjar andra tidningars material.

I vår analys har vi skiljt på dessa tre typer av förmedlare och samtidigt i fråga om nyhetsbyråer gjort en mera detaljerad indelning. En sammanställning av resultaten finns i tabell 5. Denna omfattar allt redaktionellt material utom ledarmaterialet, som bedömts vara tidningens eget (jfr dock kapitel 7).

Även siffrorna i tabell 5 visar på ett entydigt resultat. Mer än 3/4 av materialet kommer från nyhetsbyråer. Inte oväntat svarar den av den amerikansk dagspress gemensamt ägda AP för 2/3 av nyhetsbyråmaterialet, vilket gör byrån till den största enskilda nyhetskällan. Det är intressant att notera att den andra amerikanska nyhetsbyrån, UPI, spelar en jämförelsevis obetydlig roll.

Tabell 5: En översikt av uppgivna källor för de amerikanska tidningarnas redaktionella material om Palme-mordet

Källa	Procent av antal artiklar	Procent av antal artiklar
Associated Press (AP)	52	54
United Press International (UPI)	9	9
Tidningarnas Telegrambyrå	0	0
Reuter	3	2
Agence France Presse (AFP)	0	0
Deutsche Presse Agentur (DPA)	0	0
Nyhetsbyråer i kombination	11	13
Summa nyhetsbyråer	75	78
-----	-----	-----
Enskilda skribenter	4	6
Korrespondenter på platsen	2	4
Summa eget material	6	10
-----	-----	-----
Andra tidningars material	7	11
-----	-----	-----
Artiklar utan källhänvisning	13	1
	100	100
Antal	1.650	389.699

Anm: I analysen ingår inte ledarmaterialet

Korrespondentmaterial eller artiklar av enskilda, ej syndikerade skribenter ligger på tio procent eller under. Det framgår indirekt att dessa artiklar är relativt sett större - de utgör sex procent av antalet artiklar men tio procent av den totala redaktionella volymen. Omvänt gäller för artiklar där ingen källa nämns: dessa är relativt många, men eftersom det ofta handlar om 'pluggbitar' betyder de mycket litet för den totala redaktionella volymen.

Det förefaller vara ett rimligt antagande att förekomsten av enskilda skribenter och korrespondenter innebär en högre kvalitet i bevakningen av en händelse. Med hänsyn till detta bör vi förvänta oss att de fyra ledande tidningarna som specialanalyserats skall ha en majoritet av sitt material från sådana källor. Detta bekräftas också i tabell 6. Alla utom Los Angeles Times har över hälften av sin bevakning av Palme-mordet via sådana källor. Christian Science Monitor avviker genom att överhuvudtaget inte ha något angivet nyhetsmaterial. Det senare skall ses mot bakgrund av det tidigare påpekandet att tidningen i mindre utsträckning än de övriga är inriktad på dagsaktuell rapportering.

Tabell 6: De fyra ledande tidningarnas nyhetskällor för artiklar om Palme-mordet (procent av antalet nyhetsartiklar)

Källor	Christian Science Monitor	Los Angeles Times	New York Times	Washington Post
AP	-	12	29	-
UPI	-	-	4	8
Reuter	-	12	-	8
Andra/flera byråer	-	23	-	-
Summa nyhetsbyråer	-	47	33	16
Enskild skribent	23	12	25	25
Korrespondent	31	23	33	58
Summa eget	54	35	58	75
Andra tidningar	8	-	-	-
Artikel utan källa	39	18	8	-
Totalt	101	100	99	99
Antal artiklar	13	17	24	12

I analysen av källor har också artiklar från andra tidningar visat sig spela en viktig roll vad gäller pressen i stort - utom för de fyra ledande tidningarna. Orsaken till detta ligger i det faktum att tre av de senare erbjuder sitt eget redaktionella material som en nyhets- och/eller bakgrundstjänst till andra tidningar. Dessa tidningars starka ställning kan utläsas av tabell 7, där kategorin 'andra tidningar' fördelats på enskilda tidningar och tidningskedjor. Det framkommer här att inte mindre än drygt 70 procent av detta stoff ursprungligen kommer från dessa fyra 'stora'. New York Times intar här en särställning med över 40 procent.

Vid sidan av de fyra 'stora' finns en tidningskedjeintern nyhets-service (Knight Ridder Newspapers) och en syndikerad artikel-tjänst.

Helhetsintrycket av denna analys är att AP och de fyra ledande tidningarna spelade en avgörande roll för nyhetsförmedlingen om mordet på Olof Palme. Det intressanta är att dessa relativt få kanaler inte bara var viktiga i den renodlade nyhetsbevakningen utan också för bakgrundsanalyserna.

Tabell 7: En fördelning av det material som haft "andra tidningar & tidningsföretag" som källa. (procent av antalet artiklar)

Källa/"andra tidningar"
och tidningsföretag

New York Times	41
Los Angeles Times	21
Knight Ridder Newspaper Inc.	19
Washington Post	7
Universal Press Syndicate	7
Christian Science Monitor	3
Chicago Tribune	2
Totalt	100
Antal artiklar	122

* * *

Analysen av den redaktionella utformningen har visat att den amerikanska pressen varit i huvudsak inriktad på nyhetsbevakningen av Palme-mordet. Nyheterna dominerar helt. Samtidigt har dock 40 procent av de tidningar som har nyheter också en kommentar på ledande plats. Den redaktionella insatsen kring artiklarna varierar kraftigt. Endast en tredjedel av tidningarna kompletterar artiklarna med bilder eller andra illustrationer. Vad gäller nyhetsmaterialet som helhet visar det sig att det i praktiken rör sig om ett fåtal källor till detta: nyhetsbyrån AP och de ledande tidningarnas artikeltjänster är källor för en majoritet av materialet. Annorlunda uttryckt kan det förmodas att tre stora tidningars relativt stora bevakning kom att påverka övrigt amerikanskt sätt att behandla temat.

6. DET REDAKTIONELLA INNEHÅLLET

I redovisningen av vilka resultat innehållsanalysen givit beträffande de amerikanska tidningarnas val av tema för sin behandling av mordet på Olof Palme och det svenska samhället i anslutning till denna händelse redovisas först det redaktionella materialet. I det följande riktas intresset mot vilka teman som dominerade nyhetsrapporteringen under den aktuella tidsperioden. För att belysa skillnader mellan olika typer av tidningar utgår vi även här från en jämförelse mellan den bild som framträder i det totala pressmaterialet och den som finns i vad vi betraktat som fyra ledande dagstidningar i USA. Dessutom redovisas en speciell analys av de artiklar som skrevs av de mest kända kolumnisterna.

6.1 Innehållsliga tema

Vilka teman dominerar den amerikanska pressens rapportering i anslutning till Palme-mordet? För att besvara denna fråga konstruerade vi ett kodschema som innehöll sexton teman. Dessa hade utvalts på grundval av erfarenheterna av de tidigare studierna (särskilt Kratz-Lundqvist, 1986) och efter en preliminär genomgång av delar av grundmaterialet. I huvudsak kan dessa teman indelas i tre huvudgrupper: 1. Händelseorienterade teman - nyheter i anslutning till mordet, mördarjakten och begravningen; 2. Featurematerial - personporträtt av Olof Palme och kommentarer till hans politiska roll; 3. Bakgrundsinformation - samhällsförhållanden i Sverige. Vi kommer i våra kommentarer till analysresultaten att huvudsakligen följa denna gruppering av materialet.

Temaanalysen är tämligen omfattande. I de ca 1650 artiklarna (ledarna är inte med i analysen) har registrerats totalt sett 2355 teman. Detta innebär i genomsnitt ca 1,5 teman per artikel. I praktiken är det givetvis så att nyhetstelegrammen och de mindre artiklarna som regel endast har ett tema, medan bakgrundsmaterial har flera. Mönstret är detsamma i fråga om de fyra 'ledande tidningarna'.

I den fortsatta genomgången kommer vi att utgå från det totala antalet tema som registrerats och studera fördelningen av dessa på dels de tre huvudgrupperna, dels på deltema inom dessa (jfr tabell 8).

Det är knappast ett överraskande resultat att det är enskilda händelser som mordet, rapporter om jakten på mördaren, sorgeyttringar i Sverige och utomlands och begravningen, som får det dominerande utrymmet i pressmaterialet. Detta kan utläsas av tabell 8. I sammanhanget bör det dock noteras att "mordet som politisk handling" ges en mycket framträdande plats i nyhetskommentarerna. Bilden av den internationella terrorismens räckvidd är ett vanligt tema i många av artiklarna. Detta markeras också av att Sverige framhålls som ett land som är beläget långt från de traditionella brännpunkterna i världspolitiken och som ett land med en lång och fredlig historia.

Tabell 8: Det redaktionella innehållets fördelning på olika fokuseringar. (procent)

Fokuseringar		
<u>Händelseorienterade tema</u>		
Mordet-mördarjakten. Främst ett nyhetstema (N)	37	} 56
Mordet som politisk handling (K)	19	
Sorgyttringar i Sverige (N)	9	} 10
Sorgyttringar i USA (N)	1	
Terrorism/oro för framtiden	2	2
Kondoleanser (N)	2	} 9
Begravningen (mycket beroende på de många nationaliteterna) (N)	7	

<u>Personorienterade tema</u>		
Palmes roll nationellt (K)	0	
Palmes roll nationellt och internationellt (K)	3	
Palmes roll internationellt (K)	3	
Personporträtt Palme (Personen=statsmannen) (K)	4	10%

<u>Bakgrundstema</u>		
Politisk utveckling i Sverige (K)	11	
Ekonomisk utveckling i Sverige (K)	0	
Svensk samhällsutveckling (K)	2	
"Basic Facts" om Sverige (K)	0	
Personporträtt Ingvar Carlsson	1	14%

Totalt	101	
Antal fokuseringar	2355	

*) Upp till tre fokuseringar/artiklar noterade.

Anm: (N) = i huvudsak ett tema i nyheten

(K) = i huvudsak ett tema i annat material

Samtidigt som tidningarna lyfter fram den geografiska avlägsenheten från de oroliga områdena i världen pekar man på Sveriges koppling till dessa frågor genom enskilda personers internationella agerande. Bilden av Olof Palme blir i det totala pressmaterialet totalt dominerad av honom i rollen som kritiker av stormakternas agerande och medlare i internationella konflikter. Hans roll på den nationella politiska arenan uppmärksammas endast i några få artiklar. En förklaring till detta är att det för de tidningar som betraktade mordet som ett verk av en internationell terrorgrupp blev en naturlig konsekvens att fokusera på hans in-

ternationalpolitiska roll. Motsättningar inom det svenska politiska systemet betraktades, åtminstone under den aktuella perioden, uppenbart som mindre intressanta, eftersom de uppenbarligen bedömdes vara irrelevanta som förklaring till mordet. Det kan dessutom förmodas att kunskaperna om svensk politik och svensk samhällsutveckling i de flesta fall inte gav underlag för kommentarer på detta tema.

Tabell 9: "Prestigetidningarnas" innehåll fördelat på olika fokuseringar. (procent)

Fokuseringar	Christian Science	Los Angeles Times	New York Times	Washington Post
Mordet-mördarjakten	22	35	17	18
Mordet som politisk handling	11	10	17	9
Sorgyttringar i:				
Sverige	5	5	3	5
USA	-	-	3	14
Terrorism	5	-	7	-
Kondoleanser	-	5	3	-
Begravning	-	5	10	9
	43%	60%	60%	55%

Palme nationellt	-	5	3	5
Palme internationellt	-	10	3	14
Palme nat. och internat.	17	10	14	9
Personporträtt Palme	-	5	3	9
	17%	30%	23%	37%

Politisk utveckling Sverige	17	10	10	9
Ekonomisk utveckling Sverige	5	-	-	-
Svensk samhällsutveckling	17	-	-	-
"Basic Facts" om Sverige	-	-	-	-
Personporträtt Ingvar Carlsson	-	-	3	-
	39%	10%	16%	9%
Totalt	99	100	99	101
Antal fokuseringar	18	20	30	22

Vid en jämförelse mellan fördelningen av totalmaterialet på olika tema och motsvarande uppdelning hos de fyra utvalda "prestigetidningarna" framkommer vissa skillnader värda att notera. Det mest anmärkningsvärda torde ligga i fördelningen mellan nyhetsmaterial å ena sidan och feature tillsammans med bakgrundsmaterial å den andra (tabell 9). Det bör dock tilläggas att det relativt ringa antalet registreringar endast ger utrymme för kommentarer kring de allmänna tendenserna i materialet.

Vi har i ett tidigare avsnitt framhållit Christian Science Monitors något avvikande profil. Den framträder tydligt även när det gäller temavalet. Den förhållandevis blygsamma satsningen på nyhetsrapportering kompenseras med mycket omfattande bakgrundskommentarer. Fokus ligger här i första hand på Sverige. Av de fyra granskade tidningarna uppvisar Christian Science Monitor den svagaste täckningen av teman som rör Olof Palme som person och som politiker. Los Angeles Times, New York Times och Washington Post har relativt likartade innehållsliga profiler. Los Angeles Times avviker dock något genom att ha en klar koncentration på nyhetsändelser, särskilt mordet och jakten på mördaren. Även Washington Post's omfattande täckning av sorgeyttringar i USA är värd att uppmärksamma. Samtliga tre tidningar ägnar ett betydande utrymme åt kommentarer kring Olof Palmes person och hans politiska arbete både nationellt och internationellt.

Ingvar Carlsson i rollen som Olof Palmes efterträdare, får större uppmärksamhet endast i New York Times. Detta är dock ett exempel på att våra tema-definitioner ibland kunde medföra att innehållet i vissa artiklar inte gavs full rättvisa i kodningen. Det faktiska förhållandet är att Ingvar Carlsson förekom både porträtterad och kommenterad i ett relativt stort antal artiklar, men att artikelns huvudtema, och det avgörande för kodningen, var ett annat (t ex "Politisk utveckling i Sverige"). Det framkommer en viss osäkerhet om vem Ingvar Carlsson var och vad han stod för inrikes- såväl som utrikespolitiskt, något som medförde att "porträtten" blev relativt suddiga.

6.2 Två kolumnisters bild

I ett stort antal tidningar i USA införs regelbundet artiklar skrivna av sk kolumnister. Många av de mest kända dagspressjournalisterna har denna funktion. I samband med rapporteringen kring mordet på Olof Palme förekom några artiklar som vi funnit anledning att studera närmare och använda som illustration till två av de perspektiv på Olof Palme och Sverige som förekom under den aktuella perioden direkt efter mordet. Artiklarna som förekom i nio respektive elva av de undersökta tidningarna var skrivna av två kända kolumnister nämligen Anthony Lewis respektive William F. Buckley Jr.

Lewis skriver för New York Times och hans kolumn publicerades dels i denna tidning dels i ytterligare åtta tidningar utgivna främst i väst- och östkuststater. Lewis' bild av Olof Palme är i stort sett positiv. Den framställer honom som en man med idéer,

GRAND FORKS, N.D.

HERALD

E - 36,925

S - 38,754

MAR 6 1988

Tribute to Olof Palme

BOSTON — When the political leader of a small country engages the imagination and the respect of leaders around the world, he must have special qualities of character. His persuasiveness comes not from power but from himself.

Olof Palme was such a person. Argentina has declared a day of mourning for him and so has India. Henry Kissinger, whose views were utterly different, called him a warm friend: "somebody with whom I very often disagreed but greatly respected."

What was it about this Swedish politician that touched so many people of diverse cultures and ideas? There was no great external drama about him. His voice was soft, his manner unassuming. He relied on reason.

I first met him in 1969 just before he became prime minister of Sweden. It was at the congress of the Social Democratic Party that chose him as leader. In the middle of what was for him a crucial political occasion, he talked philosophically of what he hoped to do.

"Complacency is a terrible danger," he said. "A politician shouldn't say everything's fine. He should talk about what is wrong."

"We in Sweden can be happy about not having the excitement of Northern Ireland, or the race problem. But there is a real risk for us. You have to try to activate people."

In the years since then he had come to give more emphasis to what Sweden had achieved: a caring society, where people feel a responsibility for each other. He showed growing skill at handling the inevitable domestic clashes over taxes and inflation and union claims and the like — the tensions of egalitarianism and economic growth. He was more a healer, less a provoker.

The other thing he said back in 1969 was that he wanted to make Swedes care more about the world. And that he did, to an extraordinary extent.

He was known in the world for his efforts on behalf of arms control,

anthony
lewis

peace and economic development. They were frustrating activities, challenging ideology and power and nationalism. But he did not go into them in terms of abstract idealism. He worked at them tenaciously, trying to find practical political solutions to problems as daunting as the Iran-Iraq war.

He chaired the Independent Commission on Disarmament and Security Issues, which had as its members important figures from 17 countries, including the United States and the Soviet Union. The Palme commission reached a consensus on the most sensitive issues of national power and in 1982 issued a report, "Common Secu-

rity," which remains a model of reason.

One noteworthy aspect of the report was that the Soviet member, Georgi Arbatov, agreed to a call for on-site inspection, if needed, to verify compliance with arms control agreements. That was an important signal of changing attitudes that has now borne fruit in Mikhail Gorbachev's emphatic acceptance of the inspection principle.

Then last year, Palme joined five other heads of government around the world in calling for reversal of the nuclear arms race. Before the Geneva summit meeting, they urged President Reagan and Gorbachev to suspend all nuclear tests for a year and negotiate a comprehensive test ban treaty.

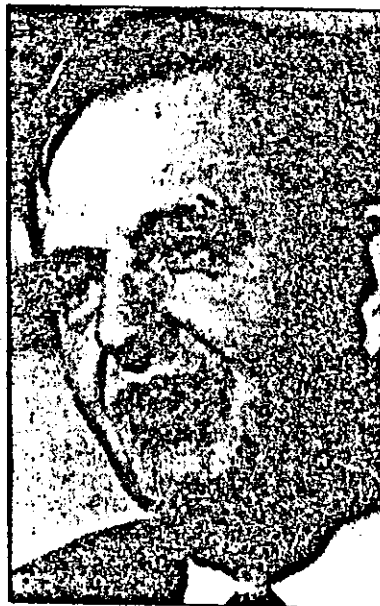
But Palme did not just act as an individual in those international efforts. He made his people care. He showed that a small country on the fringe, long committed to neutrality, could become deeply committed as a society to international goals: justice, freedom, compassion, survival.

Jerome Wiesner, the former president of MIT, who worked with Palme on arms issues, said: "I never saw him unpleasant to anyone, under any circumstances. But he had a toughness that kept him going." In a world of violence and unreason, of weapons piled on weapons, hate on hate, he was a soft voice of reason and humanity: soft but determined.

The terrible irony is that he died by unreasoning violence. No death since John Kennedy's has been more fearful witness of the kind of world this has become. But Olof Palme has left us the example of caring. Not many statesmen live the familiar words of John Donne:

"No man is an island, entire of itself; every man is a piece of the continent, a part of the main. . . and therefore never send to know for whom the bell tolls; it tolls for thee."

Lewis writes for the New York Times.

Olof Palme

other voices

Palme: An idealist who went too far

By WILLIAM F. BUCKLEY JR.
Universal Press Syndicate

THERE IS something appealing about Olof Palme, even if he did his best during his long career to make Sweden uninhabitable.

His dream of the beautiful socialist society totally interrupted any view of anything that stood in the way of his ideological dogma: If it is socialist, it has got to be good. If it is made in America, it is suspect; if it is made in the Soviet Union, one has to respect its presumptive goodwill.

There were no interruptions, no anomalies recognized by him, visible to the non-Swedish observer. His idealism was total.

To be sure, there is a problem in totalist idealism, namely that it becomes so obsessive as to require one to enlist the powers of the state to advance it. So that the idealism of Palme became the idealism of the Swedish government, which meant that dissenters needed to go along. There was no choice.

After finishing at Kenyon College in Ohio, young Palme visited 34 American states in search of poverty. There is no published guide to poverty in America, but it doesn't take long to find it, any more than it takes long to find congregations of sick people. From his recognition that there is poverty in the richest country in the world, Palme drew his devotion to the socialism he nurtured in Sweden.

When he studied in Czechoslovakia, his idealism brought him to marry a Czechoslovak girl purely for the sake of achieving her entry into Sweden. This effected, he promptly divorced her. One had the feeling about Palme that if the law permitted it, he'd have married all the women in the world who wanted to move elsewhere. As scholar James Burnham once remarked about Eleanor Roosevelt, she turned all the world into her personal slum project.

THE GREAT PITY of it all was that, as so often happens to the ideologue, the vision is as busy excluding inconvenient data as it is incorporating congenial data. Palme, friend of the common man, marched alongside the North Vietnamese ambassador to the Soviet Union in 1968 to protest American armed colonialism in South Vietnam. Catch that one for irony, but don't tell it to the boat people if you want them to mourn the tragedy of Palme's death.

Then Palme, the brilliant intellectual (straight A's at Kenyon), denounced the carpet bombing of Hanoi, in which fewer than 300 people were killed and which precipitated the peace, or rather hiatus, of 1972; he denounced the United States as on a par with the Nazis who were behind the bombing of Guernica in 1937. Palme, the idealist, joined with West Germany's Willy Brandt to form Socialist International, which within a few years becomes an organization for placating the Soviet Union, for denouncing any effort in Europe to defend itself against possible Soviet aggression, by mounting a deterrent nuclear force, while uttering no significant criticism of the aggressive nuclear offensive inventory deployed by the Soviet Union.

One must suppose that Palme's point of view was significantly propelled by a knowledge of the Sweden drawn by Ingmar Bergman in his movie, "Fanny and Alexander": the hypocritical upper class in which Palme was born and reared, the cruelty to children by churchmen that is tolerated in that society, the prudery combined with rampant sexuality of the kind pictured in "The Other Victorians" by Steven Marcus.

While he was education minister, before becoming prime

The idealism of Palme became the idealism of the Swedish government, which meant that dissenters needed to go along. There was no choice.

minister, Palme strengthened Marxist curricula, ignored any invigoration of Christian literature, and played a speaking part in the first hard-pornographic movie, "I Am Curious Yellow."

HE LEFT behind a Sweden in which it is estimated that as much as one-third of all business done is done in the underground economy, in order to avoid the savage taxation with which Palme greeted any Swede who was so anti-social as to succeed in a commercial enterprise.

In social legislation, he left behind a Sweden in which a father who spans his son can be jailed, but cannot be touched if he sleeps with his daughter.

The death that greeted him was in a way a testimonial to his idealism. Why would anyone want to kill Palme, especially in Sweden, when 12 hours before he died, he dismissed his bodyguards? There are those who feel that if he had to depart this world suddenly, better he had died of radiactivity or by a submarine that, by navigational error, landed on the Swedish parliament rather than in a Swedish fjord.

But his death was a personal tragedy, and must be focused on discretely, even as his life was a public tragedy.

och politiker. En politiker som bryr sig om att efterfråga vad människorna tycker. Som engagerar stormaktsledare och småstatsföreträdare som brobyggare mellan öst och väst, mellan rika och fattiga länder. Han låter Henry Kissinger beteckna Olof Palme som en mycket god vän och han slutar med att tillmätta betydelsen av mordet på Olof Palme lika stor vikt som mordet på USA-presidenten John F. Kennedy.

Buckley skriver för Universal Press Syndicate. Hans kolumn publicerades i elva tidningar främst i sydstaterna och på östkusten. Buckley's bild av Olof Palme är den motsatta mot Lewis. Palme framställs som en dogmatisk socialist som inte skydde några medel för att genomdriva sin samhällssyn. Buckley ironiserar över Palmes uttalanden om att han, efter studier i USA, reste runt i landet och fann fattigdom, över hans giftermål med en tjeckoslovakisk flicka för att ge henne möjlighet att utvandra till Sverige, över hans medverkan i den hård-pornografiska filmen "Jag är nyfiken gul", mm. Tonen är fördömande och sarkastisk. Han konstaterar att det finns dom som hellre skulle ha sett Olof Palme dö av radioaktivt nedfall eller under en ubåt som felmanövrerat sig in i den svenska riksdagen. Han avslutar med att konstatera "But his death was a personal tragedy, and must be focused on discretely, even as his life was a public tragedy'."

De två kolumnisterna väsensskilda värdering av Palme som person och politiker speglar kända skiljelinjer inom amerikansk debatt vad gäller Palmes politiska profil. Vi skall senare se hur dessa återkommer i dagspressens ledarmaterial. Det kontroversiella i synen på Palme även efter hans död får en klar belysning av att Buckley's Palme-kolumn aldrig infördes i Washington Post, som normalt tar hans kolumner.

*

*

*

Studien av det redaktionella materialets innehåll har således visat att det i första hand rörde sig om en rak nyhetsrapportering. Det är de typiska händelserna under de två undersökta veckorna som är återkommande tema i bevakningen: mordet, mördarjakten och begravningen. Material om Palme som person eller om Sverige som land får mindre än en fjärdedel av alla tema. I vad vi kallat de fyra ledande tidningarna är dock denna sida av rapporteringen betydligt bättre täckt.

På samma sätt som framhållits i fråga om den redaktionella utformningen är det inte heller möjligt att värdera att på denna punkt värdera om redovisade tema innehåller en 'rimlig' fördelning mellan huvudgrupper. För detta fordras jämförelser med andra händelser. Inte heller är det här möjligt att uttala sig om bevakningen är 'bra' eller 'dålig'. Det senare kan dock belysas något mera i den avslutande ledaranalysen.

7. LEDARKOMMENTARER

I svensk press är ledaren en tämligen lätt avgränsad enhet. Den finns på sin plats varje dag och vi vet vad den står för. Bilden är inte lika enkel i fråga om amerikansk press. Syndikerade kommentarer och återkommande kolumnister gör att det kan vara svårt att veta vad som är det egentliga ledarmaterialet, d v s vad som avspeglar tidningens uppfattning. I studien av Palme-mordet komplicerades frågan ytterligare av att denna är baserad på klipp och vi sällan vet en artikels sammanhang.

Den följande analysen är baserad på vad som i tidningarna rubricerats 'editorial'. Vårt antagande är att det är material under denna rubrik som skall ge den rimligaste bilden av tidningarnas ståndpunkter i aktuella frågor.

7.1 Ledarmaterialet

Bland den totala mängd pressklipp som ställdes till vårt förhållande för undersökningen fann vi 134 ledarartiklar, vilka representerade lika många tidningar. I 53 av dessa utgjorde en ledarartikel enda inslaget om mordet på Olof Palme. I ett flertal av de sistnämnda fallen rör det sig om ledarartiklar som skrivits vid en centralredaktion och sedan publicerats samtidigt i flera tidningar i olika delar av USA d v s cirkulärledare. (Se exempel på sid 31).

Ledarartiklar förekom i 37 av USA:s delstater. I Florida publicerade 11 tidningar av 16 ledarartiklar med anknytning till Sverige och mordet på Olof Palme. I Ohio var motsvarande tal 10 av 14, i Texas 9 av 10, Illinois 4 av 5, Californien 5 av 11 och Washington DC 3 av 4. (För en totalbild hänvisas till figur 5 på sid 32).

I den följande redovisningen av innehållet i ledarartiklarna har vi valt att utgå från de två perspektiv som dominerade kommentarerna. Till grund för denna uppdelning har legat de teman som redovisas nedan, samt mer utförligt i bilagorna 1 och 2. De två huvudperspektiven riktar intresset mot Olof Palme, hans politiska roll och verksamhet, respektive Sverige och svenskt samhällsliv. För att söka fånga de värderingar som vi förväntade oss att finna i denna typ av artiklar kategoriserades innehållet både efter dess tematiska huvudinriktning och förekomsten av omdömen - om Olof Palme respektive Sverige. Omdömena registrerades som i huvudsak "positiva", "negativa" eller "neutrala". Det totala antalet 'omdömen' som på detta sätt registrerats uppgår till 382. I den följande statistiska redovisningen kommer både antalet ledare och antalet omdömen att användas som bastal.

Följande teman har använts för att kategorisera innehållet i ledarartiklarna:

Olof Palme och hans arbete

Inrikespolitiskt arbete
Nedrustningsarbete
Arbete för tredje världen
Medlare med FN-uppdrag
Palmes relation till USA

Palmes "idealism"

Sverige och svenskt samhällsliv

Sverige - välfärdsstaten
Säkerheten i Sverige
Sveriges relation till USA
Sveriges relation till Sovjet
Svensk utrikespolitik efter
Palme
Sveriges "idealism"
Sverige som "the quiet little
corner of the world"

Olof Palme

The murder of Swedish Prime Minister Olof Palme is a tragic reminder that no democratic leader is safe from the random, almost casual terrorism that stalks the globe. Palme was gunned down on a Stockholm sidewalk as he walked from a theater with his wife.

This assassination is particularly shocking because Scandinavia is seen as a safe haven from the violence that plagues so many nations. Indeed, it was the controversial prime minister's custom to stroll about his beloved capital city without bodyguards — a custom that will almost certainly be discontinued by his successor.

Palme was a paradox. Born to an aristocratic Swedish family, he took up the socialist cause with a passion after studying at Ohio's Kenyon College and hitchhiking across the United States during the late 1940s. Although he professed admiration for this country, he crossed swords with the United States on numerous occasions throughout his political career.

Generally, the friction stemmed from Palme's reluctance to recognize the communist threat.

As Sweden's minister of education and religious affairs during the late 1960s, Palme was an outspoken critic of American involvement in the Vietnam War. In fact, he marched with the North Vietnamese ambassador to Moscow in a Stockholm demonstration against the U.S. role in Vietnam.

Later, as prime minister, he likened President Nixon's order for the bombing of Hanoi to Hitler's crimes and granted asylum to American deserters and draft dodgers. Yet, Sweden continued to send economic aid to Hanoi after the war, even though the communist government was systematically killing and persecuting thousands of Vietnamese.

During the early 1980s, Palme embraced disarmament, calling for a Nordic nuclear-weapons-free zone and a non-nuclear corridor running through Central Europe. More recently, he criticized President Reagan's policy in Central America.

Meanwhile, Palme went out of his way to cultivate cordial relations with the Soviet Union. He seemed unperturbed by the periodic appearance of Soviet submarines in Swedish waters. Nor did he press the U.S.S.R., at least publicly, as to the fate of the late Raoul Wallenberg, the Swedish hero who rescued thousands of Jews during World War II only to disappear in a Soviet prison camp in 1945. In fact, Palme was to pay a visit to Moscow next month — the first by a Swedish premier in a decade.

Notwithstanding Olof Palme's prickly relationship with the United States, he was still respected in this country because of his campaign for world peace and his commitment to democratic principles. The Swedish prime minister will, therefore, be remembered by many as a visionary who was consumed by the senseless violence he sought to contain.

ledare publicerad i sju tidningar,
sex stater

Camden News, Arkansas

Capital News, Jefferson City, Missouri

Chronicle-Telegram, Elyria, Ohio

Ledger-Independent, Maysville, Kentucky

News, Palatka, Florida

Press-Journal, Vero Beach, Florida

State-Journal-Register, Springfield, Illinois

I tabell 10 redovisas ledarinnehållets fördelning, fördelade över dessa tema. Redovisade tema är rangordnade efter frekvens. Två slags procenttal redovisas. I den vänstra kolumnen anges hur stor andel av ledarna som innehöll respektive tema, t ex att 2/3 av tidningarna berörde säkerheten i Sverige; i den högra kolumnen anges hur stor andel av den totala mängden tema (382) som faller på enskilda tema.

Vi kan först fastslå att det förekommer i genomsnitt ca tre tema per ledare. Ca 40 procent av förekommande tema faller på allmänna kommentarer om Sverige som land. En ungefär lika stor andel handlar om Palme som person. En mindre del rör de nationella eller internationella aspekterna hos händelsen.

Tabell 10: Ledarkommentaternas innehåll, fördelade över teman
(procent och faktiska tal)

Teman	Temas förekomst i andel av totala antalet ledare	Andel tema knutna till respektive tema
Säkerheten i Sverige	67	24
Sverige som "the quiet little corner..."	47	17
-----	-----	-----
Palmes nedrustningsarbete	40	14
Palmes "idealism"	31	11
Palmes relation till USA	29	10
Palmes relation till Sovjet	16	5
Palmes arbete för tredje världen	16	5
Palme fredsmäklare på FN:s uppdrag	13	5
Sveriges "idealism"	8	3
Sverige välfärdsstaten	8	3
Palmes inrikespolitiska arbete	6	2
Svensk utrikespolitisk utveckling efter Palme	3	1
Sveriges relation till USA	1	1
Sveriges relation till Sovjet	0	0
Totalt		100
Totalt antal ledare	134	
Totalt antal tema		382

Om vi utgår från hur stor andel av ledarna som uppmärksammar olika tema framgår att det är fem av dem som intar en mer framträdande position. De två som finns representerade i flest antal ledare rör Sverige och svenska samhällsförhållanden. I 67 procent av ledarartiklarna kommenteras säkerhetsfrågor och säkerhetstänkande i Sverige. Samma problemkomplex berörs i många fall i de ledare som kommenterar förhållandena i Sverige utifrån perspektivet "the quiet little corner of the world". De tre mest utnyttjade temana

är direkt knutna till Olof Palme och hans arbete för nedrustning, hans "idealism" och hans relation till USA. Olof Palmes inrikespolitiska verksamhet, liksom sociala och ekonomiska förhållanden i Sverige och svensk utrikespolitik förekommer mer sparsamt i ledarartiklarna. Notabelt är att endast ett av de i förväg bestämda temana inte fick en enda registrering och att det var "Sveriges relation till Sovjet."

7.2 Bilden av Olof Palme

Utgångspunkt för vår presentation av "bilden av Olof Palme" i ledarartiklarna blir en sammanställning av de värdeomdömen som registrerats. Helhetsbilden av de resultat som redovisas i tabell 11 domineras av positiva omdömen. Särskilt framträdande är detta i kommentarer som berör Olof Palmes arbete för nedrustning och hans politiska "idealism". Mer varierad är bedömningen av Palmes relationer till USA.

Inom två områden - "Palmes relation till Sovjet", samt "Palmes inrikespolitiska arbete" - dominerar negativa värderingar. Endast 2 av de 134 ledarna har dock karakteriserats som i huvudsak negativa till Olof Palme och hans politiska verksamhet. Nederst i tabellen framgår att 64 procent av omdömena kan betraktas som positiva, 12 procent är negativa och knappt 25 procent är neutrala.

Det som värderas genomgående negativt är Palmes förhållande till och syn på Sovjetunionen och dess politik. Här finns grundtemat att Palme orienterat sig mot öst och inte intagit en tillräckligt självständig ställning. Det bör dock tillfogas att endast två av de 134 ledarna kan karakteriseras som genomgående negativa till Palmes politiska verksamhet.

Vad gäller Olof Palmes relation till USA, hans arbete i FN och hans inrikespolitiska betydelse går meningarna i ledarna starkt i sär. Detta är inte oväntat, särskilt som vi här finner en tämligen klar positionering; det är ledarens liberala eller konservativa grundsyn som här faller utslaget och som bidrar till den polariserade bilden. I sammanhanget är det intressant att anknyta till vad som tidigare observerades beträffande de två kolumnisterna (avsnitt 6.2).

Det finns anledning att reflektera något över resultatet av denna analys. Det framgår att värderingarna i fråga om personen Palme och hans relation till tredje världen är positiva, de som gäller hans relation till Sovjet är negativa och de som gäller hans relation till USA är polariserade. Mycket talar för att bilden förklaras dels av en amerikansk grundhållning till omvärlden, dels av ideologiska skiljelinjer inom USA.

Tabell 11: Palmematerialets fördelning över teman och värden (procent)

Teman	Positivt	Negativt	Neutralt	Totalt	Andel av tema
Palmes nedrustningsarbete	79	0	21	100	27
Palmes "idealism"	94	4	2	100	21
Palmes relation till USA	44	10	46	100	20
Palmes relation till Sovjet	28	72	0	100	11
Palmes arbete för tredje världen	67	0	33	100	8
Palme fredsmäklare på FN:s uppdrag	57	0	43	100	8
Palmes inrikespolitiska arbete	24	38	38	100	4
Antal omdömen				201	
Totalt	64	12	24	100	99

I syfte att illustrera ledarnas ställningstaganden till Palme har vi även valt att komplettera med några utdrag ur ledartexterna. Bland de positiva rösterna finner vi Free Press från Burlington i delstaten Vermont som skriver "... (Olof Palme was) a man who had worked tirelessly for peace...", liksom Post-Intelligencer, Seattle, Washington "... a crusader for international disarmament...". Denna typ av omdömen återfinns i 55 av de 134 ledarna.

Olof Palmes arbete för fred och nedrustning, liksom hans personliga egenskaper och politiska engagemang ("idealism") är mycket ofta förekommande teman i ledarartiklarna över hela USA. Tampa Tribune från Florida formulerar sig på följande vis "... the best known recent advocate of enlightened true neutrality and an ardent mover and shaker for peace.

Olof Palmes relation till de båda supermakterna uppmärksammas i många av ledarna. Även om förhållandet mellan Palme och USA i många artiklar framställs som något "dubbelt", dvs det finns i många ledare inslag av kritik och uppskattning, så är samtidigt den dominerande värderingen positiv. Fort Wayne Journal-Gazette från Indiana låter denna mening sätta prägeln på sin ledare "He had spent his college days in this country. Better than most Europeans, he understood American's essential love for peace." Ett av de inslag som, utöver det faktum att han studerat i USA, ofta används för att förstärka bilden av Palmes positiva relationer till USA är hans arbete för frigivning av den amerikanska gisslan i Teheran. Milwaukee Sentinel i delstaten Wisconsin skriver i sin

ledare "... his reputation for integrity was such that he was among those chosen to try and negotiate solutions to the US hostage crisis in Iran and the Iran-Iraq war. Although those efforts failed, it was a tribute to his prestige that he was selected for such tasks."

De kritiska kommentarerna kom, inte oväntat, att i huvudsak knyts an till Olof Palmes kritik mot USA:s utrikespolitik i allmänhet och i synnerhet mot krigföringen i Vietnam och beredandet av desertörer från den amerikanska armén en fristad i Sverige. Palatka News i Florida ger följande bild av Olof Palmes roll i detta:

Palme was a paradox. Born to an aristocratic Swedish family, he took up the socialist cause with a passion after studying at Ohio's Kenyon College and hitchhiking across the United States during the late 1940s. Although he professed admiration for this country, he crossed swords with the United States on numerous occasions throughout his political career.

Generally, the friction stemmed from Palme's reluctance to recognize the communist threat.

As Sweden's minister of education and religious affairs during the late 1960s, Palme was an outspoken critic of American involvement in the Vietnam War. In fact, he marched with the North Vietnamese ambassador to Moscow in a Stockholm demonstration against the U.S. role in Vietnam.

Later, as prime minister, he likened President Nixon's order for the bombing of Hanoi to Hitler's crimes and granted asylum to American deserters and draft dodgers. Yet, Sweden continued to send economic aid to Hanoi after the war, even though the communist government was systematically killing and persecuting thousands of Vietnamese.

Ett andra kritikområde rörde Olof Palmes förhållande till Sovjetunionen och kommunismen som samhällsideologi. Endast i ett par ledare kom dock denna typ av kritik att ges en dominerande plats. Palatka News får därför ytterligare en gång bidra med material:

Meanwhile, Palme went out of his way to cultivate cordial relations with the Soviet Union. He seemed unperturbed by the periodic appearance of Soviet submarines in Swedish waters. Nor did he press the U.S.S.R., at least publicly, as to the fate of the late Raoul Wallenberg, the Swedish hero who rescued thousands of Jews during World War II only to disappear in a Soviet prison camp in 1945. In fact, Palme was to pay a visit to Moscow next month — the first by a Swedish premier in a decade.

Bilden av Olof Palme som politiker kopplas på ett helt dominerande sätt till den internationella arenan. Hans roll inom svensk inrikespolitik berörs endast i förbigående i några fall. En naturlig förklaring till detta förhållande är att svensk inrikespolitik är för lite känd bland amerikanska journalister, vilket i sin tur har sin grund i att det inte finns några amerikanska utlandskorrespondenter permanent stationerade i Stockholm, utan att tidningarna får förlita sig på nyhetsbyråmaterial. Även om det funnits en mer permanent täckning av svensk inrikespolitik är det dock osannolikt att Olof Palme, främst på inrikespolitiska meriter, skulle ha blivit föremål för så stor uppmärksamhet som nu blev fallet. Toledo Blade, Ohio, konstaterar följande i sin ledare "...Olof Palme unquestionably was a statesman of this World, a man who convincingly made his mark and exhibited the courage of his own convictions. There are not so many such persons."

7.3 Bilden av Sverige

Presentationen av resultaten från vår genomgång av ledarartiklarnas behandling av teman med anknytning till Sverige och svenska samhällsförhållanden följer samma uppläggning som användes i föregående avsnitt. I jämförelse med den inledande statistiska översikten bör noteras att temat "the quiet little corner of the world" har exkluderats eftersom det inte på samma sätt som för övriga teman gått att fastställa positiva eller negativa värderingar. Det bör dessutom tillfogas att antalen tema i fråga om Sverige än för Palme som person är lägre (jfr tabell 10), varför beräkningsunderlaget är osäkrare. Tabell 12 ger sifferunderlaget.

Tabell 12: Sverige-materialets fördelning över teman och värden
(procent)

Temat	Positivt	Negativt	Neutralt	Totalt	Andel av tema
Säkerheten i Sverige	16	10	74	100	76.0
Sveriges "idealism"	63	37	0	100	9.3
Sverige välfärdsstaten	27	27	46	100	9.3
Svensk utrikespolitisk utveckling efter Palme	50	50	0	100	3.3
Sveriges relation till USA	0	0	100	100	1.6
Sveriges relation till Sovjet	0	0	0	100	0.0
Totalt	22	15	63	100	N=118

Till skillnad från bilden av Palme visar sig bilden av Sverige domineras av neutrala omdömen. Av det totala antalet omdömen är 63 procent neutrala, 22 procent positiva och 15 procent negativa. Vad gäller enskilda tema finns vissa tendenser som ligger i linje med vad vi iakttagit i fråga om personen Palme. Sveriges 'idealism' värderas positivt, säkerheten i Sverige beskrivs i huvudsak neutralt, medan det finns en polarisering i fråga om synen på svensk välfärdspolitik och synen på den inrikespolitiska utvecklingen efter Palme. För övriga tema är antalet för litet för att man skall kunna uttala sig om dem.

Vad gäller det mest frekventa temat - säkerheten i Sverige - behandlar ledarkommentarerna de allmänna förhållanden som råder och, utan att fördöma eller stödja, beklagat händelsen och våldsutvecklingen i allmänhet. Av de värderande omdömena innehåller ett flertal uttryck för en viss förståelse för, både den svenska synen på personligt skydd i form av skjutvapen och på de svenska officiella personernas behov av att ha ett visst privatliv. Tonen är dock i många fall överseende.

News Free Press som utges i Chattanooga, Tennessee, uttrycker detta på följande sätt i en ledare med rubriken "No Age of Innocence":
The many signs of security we see all about us these days are distressing. What a pity it is that there must be bodyguards, airport checks and the many other security measures. We might have envied Sweden. It had no such problems, it seemed. The prime minister walked the streets like anyone else, without security, living a "normal" life. Until last Friday night.

En positiv syn på det svenska sättet att se på problemet med säkerhet för officiella personer uttrycks av Coloradoan från Fort Collins i Colorado:

"They (Palme and his wife, vår anm.) were not being escorted by bodyguards. Little wonder that, even for a head of state, Stockholm, with 1.4 million residents, had 17 murders last year. Few, if any, involved handguns, for it's illegal for most Swedish citizens to own handguns/.../"

De ledare som uttrycker negativa omdömen gör oftast detta med eftertryck. Exempel på denna typ av kommentarer finner vi bl a i The State, Columbia, South Carolina:

"Any head of state who refuses adequate protection, is, literally, a sitting duck for his hunter and killer. And he is a fool."

Ledarkommentarer med ovan redovisade inriktning knyter i många fall an till det för de flesta amerikaner väl kända problemet med den internationella terrorismens spridning. Mordet på Olof Palme blir härigenom ett stöd för de krafter som förespråkar en intensifierad kamp mot de individer och grupper som medverkar i terroristaktiviteter. Problemet kommenteras med en direkt koppling till det egna samhället och dess sårbarhet. I Salt Lake Tribune, Utah, ger man följande kommentar till mordet på Olof Palme:

"We've had a good life in Sweden. Now it's over", was the fitting reaction of a Swedish woman. It had been a good life in Sweden. It has been a nation that for nearly two centuries had escaped the violence that late Friday claimed the life of its Prime Minister, Olof Palme. It has been since 1792 that any of its chiefs of state died at an assassin's hand. In the same time, for example, the United States has witnessed the assassinations of Abraham Lincoln (1865), John Garfield (1881), William McKinley (1901) and John F. Kennedy (1963). Attempts have also been made on the lives of Gerald Ford (1975) and Ronald Reagan (1981)."

Poängterandet av Sveriges speciella historiska erfarenheter av lugn och avsaknad av krigserfarenheter under mer än etthundrafemtio år tjänar främst syftet att ytterligare förstärka den negativa bilden av internationella grupper som förknippas med terroraktioner. Beskrivningen av Olof Palme som en sanna idealist och förkämpe för ett rättvisare samhälle ger ytterligare tyngd åt detta mer generella angrepp på den internationella terrorismen. Times Herald som publiceras i Dallas, Texas, kommenterar på följande sätt:

"Now, with the senseless murder of Olof Palme, a man of peace, even Sweden has been trespassed by the ubiquitous forces of violence. How terribly tragic."

Bilden av Sverige som "a quiet little corner of the world" har raserats. Reno Gazette Journal, Nevada, konstaterar att "The shocking murder reflect the loss of Swedish innocence" och Post-Journal från Jamestown i delstaten New York skriver att "Sweden is simply not able to remain an isolated island of serenity in a terrorist age".

Bland de granskade ledarartiklarna finns ett fåtal som ger en negativ bild av både Olof Palmes politiska roll och de negativa konsekvenserna av det svenska samhällets liberala attityd även mot sådana internationella aktionsgrupper som i en rad andra stater betecknats som terroristgrupper. Dallas News från Texas får representera detta synsätt:

"Palme, socialist and persistent critic of US foreign policy, used to describe Sweden as "a quiet little corner of the world" -yet allowed it to be used as a haven by various terrorist groups, among them the Kurdish Workers Party and the Palestine Liberation Organization."

I ett relativt stort antal ledarartiklar finns också kommentarer till den svenska befolkningens reaktioner på mordet. Man konstaterar att mord är något mycket ovanligt i Sverige och att det snart är tvåhundra år sedan en svensk statschef mördades. Jämförelsen med USA understryker det, i amerikanernas ögon, mycket speciella förhållanden som man finner präglade det svenska samhället. Salt Lake City Tribune från Utah gör följande reflexioner:

"The U.S. government, and most especially during the Reagan administration, has consistently enlisted international cooperation in ferreting out terrorists and eliminating them as threats to peaceful travel and commerce. /.../ That there is an absolute need for bettering and extending that cooperation is more darkly proven by Prime Minister Palme's death and the attack on his wife. Terrorism can, after all, devastate the "good life" for everyone, everywhere, not just the Swedes."

Den bestörtning och förvirring som sägs präglade det svenska folket efter mordet kommenteras i flera ledare. I flertalet fall tycks skribenterna dela dessa känslor inför det inträffade. Ledarskriften i Greenfield Recorder, utgiven i delstaten Massachusetts, kommenterar förhållandena på följande sätt:

"The prime minister of Sweden, assassinated? This is almost beyond belief /.../. Sweden is not Libya, or Turkey, Or India, or, for that matter, the United States of America. It is a country of pacifists, a nation of serenity and security and stability. In a word association game, Sweden is followed by "peace"."

Avslutningsvis kan åter konstateras att svensk utrikespolitik och Sveriges relationer till andra stater, främst då de båda supermakterna, i det aktuella ledarmaterialet varit mycket hårt kopplat till Olof Palme personligen. Svensk utrikespolitik efter Olof Palme kommenteras översiktligt i några få fall, liksom Sveriges officiella relationer till USA, medan Sveriges förhållande till Sovjetunionen inte kommenteras alls.

8. EN SAMMANFATTANDE BILD

Den redovisade undersökningen har som syfte att belysa hur den amerikanska dagspressen rapporterade mordet på Olof Palme. De 275 största amerikanska dagstidningarnas material om Palme-mordet mellan den 1 och 17 mars 1986 har studerats. Mer specifikt har avsikten varit att studera både omfattning och inriktning hos pressens rapportering. Ett vidare syfte har gällt möjligheten att visa på en modell för innehållsanalyser av Sverige-bilden i utlandet.

Den metod som applicerats är en systematisk innehållsanalys. Denna har dels omfattat samtliga redaktionella artiklar (exkl ledare) om Palme-mordet, dels samtliga ledarkommentarer om det. Den redaktionella studien innehöll såväl kvantitativa (volym och redaktionell form) som kvalitativa (källa och tema). Ledaranalysen är i huvudsak kvalitativ och studerar förekomsten av olika tema och värderingen av dem.

Materialet som vi byggt på är ett klippmaterial, insamlat av Press Intelligence Insurance på uppdrag av Svenska ambassaden i Washington.

Studien av händelsen genomslag har visat att 90 procent av de 275 undersökta tidningarna uppmärksammade händelsen. 70 procent av tidningarna hade händelsen på nyhetsplats. Huvuddelen av materialet ligger under de första dagarna efter mordet, men de i de stora tidningarna följs skeendet under hela den undersökta perioden. Vi har tolkat detta som ett betydande genomslag för en icke amerikansk nyhet.

Vad gäller den redaktionella utformningen visar resultaten att huvuddelen av materialet om Palme-mordet är en rak nyhetsrapportering. Ledarmaterialet är begränsat. Ledarkommentarer finns dock i 40 procent av de tidningar som hade händelsen på nyhetsplats. Relativt få artiklar bildsätts. Beträffande nyhetens väg gäller att den amerikanska nyhetsbyrån AP och korrespondenter för de tre stora tidningarna svarar för en majoritet av det redaktionella materialet till den amerikanska pressen. Det är några få korrespondenters som resulterar i den breda täckningen.

Det redaktionella innehållet domineras av tema som nära anknyter till olika sidor av nyheten: mordet, mördarjakten och begravningen. Detta svarar för 3/4 av det redaktionella innehållet. Det övriga innehållet fördelar sig tämligen jämnt mellan artiklar som fokuserar på personen Palme och på situationen i Sverige. De kolumnister som skrev i frågan uppmärksammade som regel Palme som person.

Ledaranalysen visar att bedömningar av Palmes person står för en huvuddel av innehållet. Olika aspekter på situationen i Sverige, särskilt frågan om säkerheten i landet, får också ett betydande utrymme. Personen Palme värderas i huvudsak positivt i de amerikanska ledarkommentarerna. I de senare märks dels en amerikansk grundhållning som betonar idealisten Palme och hans engagemang

för fred och för tredje världen och kritiserar hans eftergivenhet för Sovjetunionen; dels en ideologisk värdering vad gäller Palmes inrikespolitik och hans förhållande till USA. I det senare visar sig inte oväntat att de amerikanska ledarkommentarerna är polariserade - liberaler är positiva till Palme även i dessa avseenden, medan de konservativa är negativa. Underlaget för analysen av hur Sverige som nation värderas är mera osäkert med bedömningarna följer i huvudsak samma mönster.

REFERENSER

- Kratz, Lotta, Lundqvist, Ann (1986) Mordet Olof Palme Sverige. En innehållsanalys av brittisk och fransk dagspress. Projektarbete i Informationsteknik, Göteborgs universitet
- Kratz, Lotta, Lundquist, Ann (1987) Nyhetsrapportering och ledarkommentarer med anledning av mordet på Olof Palme. En innehållsanalys av amerikanska dagspress 1-17 mars 1986. Arbetsunderlag. Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Larsson, James F (1984) Television's Window of the World: International Affairs Coverage on the U.S. Networks. Norwood, N.J., Ablex
- Lindahl, Rutger (1986) Nyheten om mordet på Olof Palme. En studie av massmediernas nyhetsarbete den 1 mars 1986. Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet
- Qwinth, Cecilia (1988) Mordet på Olof Palme i svensk press. Projektarbete i Informationsteknik, Göteborgs universitet (under arbete)
- Rosengren, Karl Erik (1987) The Comparative Study of News Diffusion European Journal of Communication nr 2
- Varmo, Marit (1986) Elsket og hatet. Palmemordet i norsk press Projektarbete i Informationsteknik, Göteborgs universitet
- Weibull, Lennart (1986) Nyhetsspridningen vid mordet på Olof Palme. Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar, Stockholm
- Weibull, Lennart, Lindahl, Rutger, Rosengren, Karl Erik (1987) News Diffusion in Sweden - The Role of the Media. European Journal of Communication nr 2

Samtliga tidningar i undersökningen, uppställda per statAlabama

Birmingham News E 165 000
 *Post Herald M 60 000
 Gadsden **Times E 29 000
 Mobile Press E 48 000 S 101 000
 Register M 49 000
 Montgomery Advertiser M 49 000 S 83 000

M upplaga morgon
 E upplaga kväll
 S upplaga söndag
 D upplaga daglig
 * representerad med ledare
 i studien av ledarkom-
 mentarer
 ** representeras av ledar-
 kommentar enbart i hela
 undersökningen

Arizona

Phoenix Gazette E 106 000
 Republic M 283 000 S 430 000
 Tucson Arizona Daily Star M 73 000 S 137 000

Arkansas

Camden **News E 6000
 Little Rock *Arkansas Democrat M 75 000 S 141 000
 Arkansas Gazette M 126 000 S 161 000
 Searcy **Daily Citizen uppgift saknas

Californien

Fresno *Bee M 135 000 S uppgift saknas
 Long Beach Press Telegram M 112 000 S 141 000
 Los Angeles *Herald Examiner E 233 000 S 215 000
 *Times M 1 046 000 S 1 120 000
 Oakland Tribune M 148 000 S 153 000
 Sacramento Bee M 221 000 S 255 000
 San Diego *Tribune E 121 000
 Union M 221 000 S 349 000
 San Fransisco Examiner E 148 000 S 699 000
 Chronicle M 555 000
 San José *Mercury M 246 000 S 302 000

Colorado

Denver *Post M 234 000 S uppgift saknas
 *Rocky Mountain News M 317 000 S uppgift saknas
 Fort Collins **Coloradoan E 18 000

Connecticut

Bridgeport Post E 67 000 S uppgift saknas
 Telegram M 18 000
 Hartford *Courant M 219 000
 New Haven Journal Courier M 38 000
 *Register E 89 000 S 138 000
 Norwalk **The Hour E 15 000
 Waterbury *Republican M 39 000 S 72 000

Delaware

Dover Stae News M 23 000
Wilmington Journal E 56 000
News M 65 000 S123 000

District of Columbia

Washington *Post M 728 000 S 1 033 000
*Times M 125 000
USA Today 1.328 000
**Wall Steet Journal uppgift saknas

Florida

Fort Lauderdale News M 80 000 S 231 000
Hollywood **Sun-Tattler E 32 000
Jacksonville Florida Times-Union M 159 000
Journal E 44 000
Lake Wales **Highlander E 4800 S 4800
Miami *Herald M 419 000 S 509 000
*News E 63 000
Orlando *Sentinel M 222 000 S 276 000
Palatka **News E 10 000
St. Augustine **Record E 9000
St. Petersburg Independent E 35 000
*Times M 251 000 E 35 000
Tallahussee Democrat M 52 000 S 62 000
Tampa *Tribune M 200 000 S 265 000
Vero Beach **Press Journal M 18 000 S 19 000
West Palm Beach **Palm Beach Post M 93 000 S 155 000

Georgia

Atlanta Constitution M 227 000
*Journal E 183 000 S 571 000
Augusta **Chronicle M 60 000 S 83 000
Brunswick **News E 15 000
Dalton **Citizen News S 12 000 E uppgift saknas
Savannah News M 56 000 S 75 000
*Press E 20 000

Idaho

Boise *Idaho Statesman M 57 000 S 72 000

Illinois

Chicago **Daily Defender M 21 000 S 26 000
*Sun-Times M 649 000
*Tribune M 776 000
Rockford **Register-Star M 73000 S 85 000
Springfield *State Journal Register M 63 000 S 72 000

Indiana

Elkhart **Truth E 30 000
Fort Wayne Journal Gazette M 61 000 S uppgift saknas
News Sentinel E 62 000
Gary **Post-Tribune E 77 000
Indianapolis News E 132 000
*Star M 234 000 S uppgift saknas
South Bend Tribune E 103 000 S 124 000

Iowa

Cedar Rapids *Gazette M 69 000 S 79 000
Clinton **Herald E 23 000
Des Moines Register M 234 000 S uppgift saknas
Iowa City *Press Cirizen E 6000
Sioux City Journal M 55 000 S 48 000

Kansas

Topeka Capital Journal M 65 000 S 75 000
Wichita *Eagle-Beacon M 125 000 S 188 000

Kentucky

Frankfort State-Journal E 10 000 S uppgift saknas
Louisville *Courier Journal M 174 000 S 327 000
*Times E 134 000
Maysville **Ledger-Independent M 8000

Louisiana

Baton Rouge Advocate M 80 000 S uppgift saknas
State-Times E 37 000
New Orleans Times Picayune M 276 000 S 330 000
Shreveport Journal E 25 000
Times M 78 000 S 109 000

Maine

Augusta *Kennebec Journal M 18 000
Portland Express E 28 000
Press-Herald M 61 000

Maryland

Annapolis Capital E 36 000
Baltimore *News-American E 124 000 S 161 000
*Sun E 155 000 S uppgift saknas
Salisbury **Times E 26 000 S 29 000

Massachusetts

Boston *Christian Science Monitor M 141 000
 *Globe M 52 000 S uppgift saknas
 *Herald M 343 000 S uppgift saknas
Fall River **Herald News E 38 000
Greenfield **Recorder E 15 000
Lynn **Item E 29 000
Pittsfield **Berkshire Eagle E 30 000
Quincy **Patriot Ledger E 75 000
Springfield News E 70 000
 Union M 72 000
Worcester Gazette E 84 000
 Telegram M 57 000 S 123 000

Michigan

Detriot *Free Press E 647 000 S uppgift saknas
 News E 656 000 S uppgift saknas
Flint Journal E 109 000 S uppgift saknas
Grand Rapids Press E 134 000 S uppgift saknas
Lansing *State Journal E 67 000 S 77 000

Minnesota

Minneapolis *Star Tribune M 373 000 S 590 000
St. Paul *Pioneer Press M 200 000 S 245 000

Mississippi

Jackson Clarion-Ledger M 68 000 S uppgift saknas
 News E 36 000

Missouri

Jefferson City *Capital News M 4000
 Post Tribune M 17 000 S 23 000
Kansas City Star E 233 000 S uppgift saknas
 Times M 281 000
St. Louis Globe Democrat M 210 000 S 194 000
 *Post Dispatch M 264 000 S 479 000

Montana

Butte Montana Standard M 18 000 S uppgift saknas
Helena Independent Record E 13 000 S uppgift saknas

Nebraska

Lincoln Journal E 45 000 S 77 000
Omaha World Herald M 119 000 S 282 000

Nevada

Carson City Nevada Appeal E 9000
Las Vegas Review Journal E 97 000 S 110 000
Sun M 60 000 S 65 000
Reno **Gazette Journal M 57 000 S 62 000

New Hampshire

Concord Monitor E 20 000
Manchester Union Leader M 69 000

New Jersey

Atlantic City Press M 80 000 S uppgift saknas
Camden Courier Post E 108 000 S "
Hackensack *Record E 15 000 S "
Newark *Star Ledger M 434 000 S 650 000
Trenton Trentonian M 68 000 S 64 000
*Times M 61 000 S 78 000

New Mexico

Albuquerque Journal M 9 000 S uppgift saknas

New York

Albany Times Union M 87 000 S uppgift saknas
Knickerboxer News E 35 000
Binghamton **Press&Sun Bulletin M 100 000
Buffalo *News M 315 000 S uppgift saknas
Cortland **Standard uppgift saknas
Garden City Newsday E 525 000 S uppgift saknas
Jamestown **Post Journal uppgift saknas
New York *Daily News M 1 346 000 S 1 721 000
Journal of Commerce M 21 000
Post E 631 000 S 412 000
*Times M 934 000 S 1 653 000
Tribune D 71 000
Rochester Democrate&Chronicle M 103 000 S 240 000
*Times Union E 131 000
Staten Island **Advance E 72 000 S 77 000
Syracuse Herald Journal E 104 000 S 237 000

North Carolina

Charlotte Observer M 185 000 S uppgift saknas
Greensboro **News M 89 000 S uppgift saknas
Raleigh *News&Observer M 131 000 S 174 000
Times E 34 000
Winston-Salem **Journal M 73 000 S 97 000

North Dakota

Bismarck Tribune E 26 000 S uppgift saknas
Grand Forks Herald E 36 000 S "

Ohio

Akron Beacon Journal E 160 000 S uppgift saknas
Canton **Repository M 62 000 S 79 000
Cincinnati *Enquirer M 189 000 S 300 000
 *Post M 177 000
Chardon **Geauga Times Leader M 72 000
Cleveland Plain Dealer M 482 000 S uppgift saknas
Columbus Dispatch E 206 000 S uppgift saknas
Dayton *Journal Herald M 101 000
 *News E 114 000 S uppgift saknas
Elyria **Chronicle Telegram E 35 000 S uppgift saknas
Findlay **Courier M 25 000
Painesville **The Telegraph E 17 000
Toledo *Blade E 163 000 S 216 000
Youngstown Vindicator E 101 000 S 154 000

Oklahoma

Oklahoma City Oklahomian M 236 000 S 313 000
Tulsa Tribune E 77 000
 World M 132 000 S 226 000

Oregon

Corvallis **Oregon State Barometer uppgift saknas
Eugene **Register Guard D 68 000
Grant's Pass **Daily Courier M 16 000
Portland Oregonian M 290 000 S 397 000
Salem *Statesman-Journal M 56 000 S 56 000

Pennsylvania

Allentown *Call M 129 000 S uppgift saknas
Harrisburg News E 56 000
 Patriot M 470 000 S uppgift saknas
Lansdale **North Penn. Reporter E 19 000
Latrobe **Bulletin E 11 000
Philadelphia Daily News E 295 000
 *Inquirer M 525 000 S 1 000 000
Pittsburg *Post Gazette M 173 000
 *Press E 243 000 S 605 000

Rhode Island

Newport **News E 15 000
Providence *Journal M 84 000 S 252 000
Westerly **Sun E 11 000 S 12 000

South Carolina

Charleston News&Courier M 70 000 S 114 000
Columbia The Record E 30 000
 *The State M 108 000 S 141 000

South Dakota

Pierre Capital Journal E 5000

Tennessee

Chattanooga *News Free Press E 55 000 S 103 000

*Times M 44 000

Knoxville Journal M 60 000

*News Sentinel E 94 000 S uppgift saknas

Memphis Commercial Appeal M 230 000 S 289 000

Nashville *Banner E 71 000

*Tennessean M 123 000 S 221 000

Texas

Austin American Statesman M 160 000 S uppgift saknas

Beaumont **Enterprise M 71 000 S 80 000

Corpus Christi **Caller M 62 000

Dallas *News M 360 000 S uppgift saknas

*Times Herald E 270 000 S uppgift saknas

Fort Worth *Star Telegram E 129 000 S uppgift saknas

Houston *Chronicle M 441 000 S uppgift saknas

*Post M 400 000

San Antonio *Express&News M 159 000 S 204 000

*Light E 140 000 S 202 000

Utah

Salt Lake City *Desert News E 64 000 S 68 000

*Tribune M 109 000 S 132 000

Vermont

Barre Times Argus E 13 000 S uppgift saknas

Burlington *Free Press M 50 000 S 48 000

St. Johnsbury **Caledonian Record E 9000

Virginia

Danville **Bee E 16 000
Norfolk Ledger Star E 86 000
 Virginian Pilot M 141 000 S 221 000
Richmond News-Leader E 113 000
 Times Dispatch M 136 000 S 230 000
Roanoke **Times&World News M 75 000 E 47 000 S 124 000

Washington

Olympia Olympian E 26 000 S 28 000
Pasco **Tri-City Herald E 38 000 S 40 000
Seattle *Post-Intelligenser M 191 000 S 464 000
 *Times E 222 000 S 464 000
Spokane Spokesman-Review M 82 000 S 139 000
Tacoma *News-Tribune E 104 000 S 114 000

West Virginia

Charleston Gazette M 54 000 S uppgift saknas
 Mail E 52 000

Wisconsin

Madison Capital Times E 29 000
 Wisconsin State Journal M 76 000 S 135 000
Milwaukee *Journal E 303 000 S 520 000
 *Sentinel M 183 000
Superior **Telegram E 14 000

Wyoming

Cheyenne Wyoming Eagle M 9000
 Wyoming State Tribune E 11 000

VariablerKategorier

1. Artikelnummer

1- , 2000-

2. Dag

1-17

3. Tidning

1- , se krysschema

4. Stat

1= Alabama	26= Nebraska
2= Arizona	27= Nevada
3= Arkansas	28= New Hampshire
4= California	29= New Jersey
5= Colorado	30= New Mexico
6= Connecticut	31= New York
7= Delaware	32= North Carolina
8= District of Columbia	33= North Dakota
9= Florida	34= Ohio
10= Georgia	35= Oklahoma
11= Idaho	36= Oregon
12= Illinois	37= Pennsylvania
13= Indiana	38= Rhode Island
14= Iowa	39= South Carolina
15= Kansas	40= South Dakota
16= Kentucky	41= Tennessee
17= Louisiana	42= Texas
18= Maine	43= Utah
19= Maryland	44= Vermont
20= Massachusetts	45= Virginia
21= Michigan	46= Washington
22= Minnesota	47= West Virginia
23= Mississippi	48= Wisconsin
24= Missouri	49= Wyoming
25= Montana	

5. Morgon- eller kvälls-
press1= morgontidning
2= kvällstidning

6. Volym

i cm² , inklusive rubrik och
bild.

7. Bild

1= Ingen bild förekommer
2= Någon illustration förekommer
3= Svartvit bild 0%-25% förekommer
4= Svartvit bild 26%-49% förekommer
5= Svartvit bild 50%-

8. Redaktionell form

- 1= nyhet
- 2= övr. red. text
- 3= Ledare
- 4= Insändare

9: Källa

nyhetsbyrå:

- 01= AP
- 02= UPI
- 03= TT
- 04= Reuter
- 05= AFP
- 06= Flera nyhetsbyråer

- 11= Enskild skribent
- 12= Sgnerad av correspondent på platsen.

Andra Tidningar:

- 21= Washington Post
- 22= New York Times
- 23= Los Angeles Times

10. Focusering

- 01= Mordet- mördarjakten
- 02= Mordet som politisk handling
- 03= Sorgyttringar i Sverige
- 04= Sorgyttringar i USA
- 05= Terrorism/oro över framtiden
- 06= Begravningen
- 07= Palmes roll nat.
- 08= Palmes roll internat.
- 09= palmes roll nat. och internat.
- 10= Pol. utveckling i Sverige
- 11= Ek. utveckl. i Sverige
- 12= Svensk samhällsutveckling (allmänt)
- 13= "Basic facts" om Sverige
- 14= Kondoleanser
- 15= Personporträtt Palme
- 16= Personporträtt Ingvar Carlsson

11. Focus nr 2

12. Focus nr 3

Analysenhet

Analysenhet i undersökningen har varit artikel. Rent praktiskt har det inneburit att enheter med egen rubrik och egen källhänvisning har räknats som artikel. Storleken på en artikel har varierat från 25-1300 cm². Det är således också små nyhetsnotiser som har klassats som artikel.

Kodschema - definitionerVOLYM

Volymvariabeln skall ge en uppfattning om hur mycket utrymme nyheten ges. Hela artikeln mäts, inklusive rubrik och bild.

BILD

Bildvariabeln hjälper till att beskriva karaktären av materialet. Vi har först och främst gjort en åtskillnad mellan bild och annan illustrationsbeteckning. För varje artikel notering om en bild förekommer eller inte. Vi har inte angett om det förekommit flera bilder i samband med en artikel. Istället anger bildkategorierna hur stor del av utrymmet som ges åt bilden. Kategorierna har varit följande:

1. Ingen bild eller illustration förekommer
2. Annan illustration än bild förekommer
3. Svartvit bild 0-25% förekommer
4. Svartvit bild 25-40% förekommer
5. Svartvit bild 50% - förekommer

Vi har inte gjort någon åtskillnad mellan svartvit bild och färgbild.

REDAKTIONELL FORM

Formvariabeln skall också bidra till att beskriva karaktären/utseendet på materialet. Variabeln kan även utgöra ett mått på uppmärksamhet eftersom den tex skiljer ut ledarna. Att något behandlas på ledarplats anses konventionellt ge extra tyngd åt en nyhet.

Formkategorierna har varit följande:

1. Nyhet

Material som presenteras som "nytt" som är knutet till Olof Palme och mordet på honom. Rapporter som skildrar resultat/följder av mordet på olika sätt. (Polisarbete, sorgyttringar, tal om terrorism, begravningen)

2. Övrigt redaktionellt material

Icke -nyheter analyser om Olof Palme, personporträtt av densamme, material som behandlar Sverige ur olika perspektiv. Något som vi har placerat i den här kategorin men som egentligen borde hänföras till den ovanstående är material om Ingvar Carlsson som efterträdande åt Olof Palme. Vi har velat skilja ut det här från "nyhetsmaterialet" för att det indikerar ett intresse för Sverige och inte bara för händelsen.

Kommentar:

De här två formerna har integrerats i många artiklar. Om så varit fallet har vi alltid fört artikeln till "nyhets"-kategorin.

3. Ledare

Har klassificerats utifrån definitionen "artikel på tidningens ideologiska debattforum". Rent praktiskt har det inte varit något som helst problem. På de lappar som följer med varje pressklipp där namn på tidningen mm står angivet, finns också uppgifter om artikeln har förekommit på ledarsidan - "edit-page"

4. Insändare

Insändarna är debattinlägg från läsarna. Kategorin visade sig i stort sett vara överflödig.

KÄLLA

Med kälvariabeln vill vi belysa var man hämtar sina uppgifter och sin information. Vid artiklar som innehållit bilder och där källorna för bild och text har skiljt sig åt, har vi alltid valt textkällan. Det har vi gjort av den enkla anledningen att det är texten vi senare i någon mån söker analysera och inte bilden. Ingen restkategori förekommer, alla uppgifter om källor har täckts in.

Följande kategorier har använts:

1. AP - Associated Press
2. UPI - United Press International
3. TT - tidningarnas telegrambyrå
- den svenska nyhetsbyrån
4. Reuter -
5. AFP - Agence France Presse
6. Flera nyhetsbyråer

Kommentar Ingen specifik nyhetsbyrå har angetts. Ofta har det stått "wire-services"

7. Dpa - Deutsche Press

Kommentar: I de fall då material från nyhetsbyrån även varit signerat har det förts till respektive byrå

11. Enskild skribent

Någon som skriver direkt för tidning. Behöver inte vara anställd, kan också vara en gästskribent.
- Artiklar som varit signerade utan annan information om källa.

12. Korrespondent på platsen

Enskild skribent som skriver direkt för tidningen men befinner sig i Stockholm.
- Rent praktiskt har det inneburit att artiklarna varit signerade men de har också inletts med "Stockholm" - för att markera platsen.

Andra tidningar eller tidningsföretag som källa

Här finns alla artiklar där det angivits att någon av de följande tidn. eller tidningsföretagen varit källa. Även där artiklarna varit signerade har de förts hit om det också funnits annan källhänvisning. T ex spridning av olika kolumnisters artiklar i ett antal tidningar.

20. Christian Science Monitor
21. Washington Post
22. New York Times
23. Los Angeles Times
24. Knight Ridd Newspapers inc.
(USA:s näst största ägargrupp)
25. Chicago Tribune service
26. The Observer (brittisk tidning)
27. Universal Press Syndicate

FOKUSERING

Att bestämma fokusering eller tema är ett försök att även fånga innehållet i artiklarna. Vad skriver man om? Vad runt den här händelsen väljer man att koncentrera sig på? Varje artikel har tillåtits ha upp till tre fokuseringar eller ämnen för att i högre grad kunna återspegla innehållet. För att detta skulle vara intressant skulle de olika ämnena behandlas i ungefär lika omfattning

Temakategorierna har varit:

1. Mordet - mördarjakten
2. Mordet som politisk handling

Kommentar: De här två kategorierna avser egentligen samma sak dvs själva mordet och händelseförloppet, rapporter om polisens arbete, funna ledtrådar, arresteringar mm.

Den enda skillnaden består i att i den andra kategorin omtalas mordet som en "politisk handling" dvs mördaren är någon eller några med ett politiskt motiv och inte en "vanlig galning"

3. Sorgeyttringar i Sverige

Rapporter om en tyst minut.

Blomsternedläggning

köer till Rosenbad etc.

4. Sorgyttringar i USA

Rapporter om minnesstunder.

5. Terrorism/oro för framtiden med Palmemordet som utgångspunkt diskuteras terrorism, om den fara den innebär, hur friheten inskränks. Palmemordet är ytterligare ett "bevis" eller ett "namn till listan"

6. Begravningen

Rapporter om förberedelser inför eller relaterande av förlopp under begravningen.

Kommentar: Artiklar som handlat om de statsöverhuvuden som samlades i Stockholm vid begravningen men som inte berörde Palme, Sverige eller själva begravningen är bortsorterade.

7. Palmes roll nationellt

Diskussion/omnämmande kring Palmes inrikespolitiska betydelse

8. Palme internationellt

Jmfr. ovan - utrikespolitiskt, fredsarbete, nedrustningsarbete, arbete för tredje världen etc.

9. Palmes roll nationellt och internationellt

En kombination av Kat. 7 och 8 i de fall de varit för integrerade för att åtskiljas. Man strävar vanligen här efter en helhetsbild av Palme.

10. Politisk utveckling i Sverige

Hur påverkar Palmes död det politiska livet i Sverige?

- Främst material om Palmes efterträdare Ingvar Carlsson som inte klassificerats som personporträtt (se kat. 16)

11. Ekonomisk utveckling i Sverige

En mycket snäv kategori som enbart begränsar sig till att tala/diskutera ekonomiska frågor i Sverige.

12. Svensk samhällsutveckling (allmänt)

Diskussion/analys kring svenskt samhällsliv, behöver inte vara ur en "utvecklings."aspekt.

- I den här kategorin ligger bl.a. beskrivningar av välfärdssamhället, höga skatter, stor social omsorg, mm.

13. Basic Facts om Sverige.

Kartor över Europa med Sverige utmärkt, uppgifter om invånarantal och spridning, produktion och andra liknande fakta.

14. Kondoleanser

Uppräkningar av de utländska statschefernas kondoleanser.

15. Personporträtt Palme.

En kronologisk beskrivning av Olof Palmes liv - från vaggan till graven såsom födelse, skolgång, giftermål, karriär etc. Inga värderingar av hans arbete.

16. Personporträtt Ingvar Carlsson

jfr. ovan.

Ledarkommentarer- temata och värden. Definitioner och kommentarer till dessa.1. Sverige som välfärdsstat

Diskussion kring "folkhemmet", "cradle to grave welfarestate", olika typer av social service, skattepolitik för att finansiera dessa etc.

Värden: 1 positiv bedömning
2 negativ bedömning
3 neutralt relaterande av fakta

2. Sverige internationellt efter Palme

Diskussion kring graden av svensk utrikespolitisk aktivitet efter Olof Palmes död.

Värden: 1 oförändrad aktivitet
2 minskad aktivitet

3. Sverige som "the quiet little corner of the world"

Sverige beskrivs som ett lugnt och fredligt hörn av världen, mordet på Olof Palme chockar såväl svenskar som andra, "hur kunde det hända här?" etc.

Kommentar: Eftersom temat saknar värden, har hela skalan av beskrivningar av Sveriges lugn hamnat i samma klump, alltfrån sarkastiska "ankdamms"-antydningar till hyllningar till ett land som lyckats undvika krig längre än de flesta andra. Detta är naturligtvis olyckligt, men vi tror att vi som svenskar har svårt att se vad som är att bedöma som positiva, respektive negativa beskrivningar av vårt lands relativa lugn. Vi fann problemen så stora att vi avstod från försök, för att på förhand kunna eliminera en felkälla.

4. Säkerheten i Sverige

Diskussion kring säkerheten för officiella personer i Sverige, de stora skillnaderna mellan Sverige och andra länder vad avser politikernas rörlighet, säkerhetsvakter etc.

Värden: 1 positivt omdöme, ex: " i inget annat land står statsministern i kö för att köpa biobiljett", man talar om det positiva i närheten mellan poitiker och deras väljare.

2 negativt omdöme, åsikten att statsministern utsätter sig för en oförsvarlig risk när han står i kö till biokassor, oskyddad.

3 neutralt/inget omdöme, åsikten att våldet är starkt nog att slå igenom varje form av beskydd.

Kommentar: Åsikter som "terrorismen är stark nog att slå igenom var och hur och när som helst" har förts till värde 3 ovan. Värdet kan ge en fingervisning om hur många av ledarna som framförde åsikten att mordet på Olof Palme var en ren terrorhandling, direkt svara det mot hur många som talade om det som våldshandling.

5. Sveriges "idealism"

Sverige beskrivs som ett land som tar ansvar utanför sina egna gränser, som visar prov på samvete - världssamvete.

Värden: 1 positivt omdöme

2 negativt omdöme

3 neutralt omdöme, balans mellan positivt och negativt.

6. Olof Palmes idealism

Olof Palme beskrivs som en person som tar ansvar utanför sitt eget lands gränser, som visar prov på samvete - världssamvete.

Värden: 1 positivt omdöme

2 negativt omdöme

3 neutralt omdöme, balans mellan positivt och negativt.

7. Olof Palmes relation till USA

Diskussion kring Palmes kritik av USA, hans skoltid i USA, etc

Värden: 1 positivt omdöme, Palme hade förståelse för USA, hans kritik var berättigad, civiliserad.

2 negativt omdöme, Palme saknade förståelse för USA, hans kritik var oberättigad, ociviliserad.

3 neutralt omdöme, balans mellan positivt och negativt.

8. Sveriges relation till USA

Diskussion kring Sveriges förbindelser med USA, kritik av USA, diplomatiska förbindelser, handel etc..

Värden: 1 positiv bedömning

2 negativ bedömning

3 neutralt omdöme, balans mellan positivt och negativt.

9. Olof Palmes relation till Sovjetunionen

Diskussion kring Palmes kritik av Sovjetunionen, förbindelser med Sovjetunionen etc.

Värden: 1 positivt omdöme

2 negativt omdöme, Palme var okritisk i förhållande till Sovjet.

3 neutralt omdöme, balans mellan positivt och negativt

10. Sveriges relation till Sovjetunionen

Diskussion kring Sveriges förbindelser med Sovjetunionen.

Värden: 1 positivt omdöme

2 negativt omdöme, Sverige är okritiskt i förhållande till Sovjetunionen

3 neutralt omdöme, balans mellan positivt och negativt

11. Olof Palmes inrikespolitiska arbete

Olof Palme som svensk statsminister, och ledare för svensk socialdemokrati.

Värden: 1 positivt omdöme

2 negativt omdöme

3 neutralt omdöme, balans mellan positivt och negativt

12. Olof Palmes nedrustningsarbete

Diskussion kring Olof Palmes arbete för kärnvapenfritt Norden, kärnvapenfri korridor genom Europa, etc.

Värden: 1 positivt omdöme, arbete var värdefullt

2 negativt omdöme

3 neutralt omdöme

13. Olof Palmes arbete för tredje världen.

Diskussion kring Palmes arbete för ökat bistånd till tredje världen.

Värden: 1 positivt omdöme
2 negativt omdöme
3 neutralt/inget omdöme

14. Olof Palme fredsmäklare på FN:s uppdrag

Diskussion kring Palmes arbete som fredsmäklare

Värden: 1 positivt omdöme
2 negativt omdöme
3 neutralt/inget omdöme

15. Helhetsbedömning Olof Palme

Försök till bedömning av varje ledares hela innehåll, vad beträffar inställning till Olof Palme och hans arbete.

Värden: 1 positivt omdöme
2 negativt omdöme

16. Helhetsbedömning Sverige

Försök till bedömning av varje ledares hela innehåll, vad beträffar inställning till Sverige.

Värden: 1 positivt omdöme
2 negativt omdöme

Allmän kommentar: Uttrycket "inget omdöme" ovan innebär att vi funnit informationen icke-värderande, inte att ledaren saknat material om temat ifråga.

16. Bo Reimer och Karl Erik Rosengren (1986). MAPS OF CULTURE: MACRO AND MICRO.
Pris: 50 kr.
17. Maria Elliot (1986). ALLMÄNHETENS SYN PÅ MASSMEDIERNAS TROVÄRDIGHET.
Pris: 50 kr.
18. Lennart Weibull (1986) TENDENSER I SVENSK DAGSTIDNINGSLÄSNING.
Pris: 50 kr.
19. Bo Reimer (1986) SOCIAL SPACE AND THE STRUCTURING OF COMMUNICATION PROCESSES.
Pris: 50 kr.
20. Lennart Weibull och Ronny Severinsson (1987) ACTIONS AND REACTIONS - THE NORDIC COUNTRIES IN AGE OF SATELLITE BROADCASTING.
Pris: 50 kr.
21. Lennart Weibull (1987) MASSMEDIERNAS RÄCKVIDD 1985/86.
Pris: 50 kr.
22. Ronny Severinsson (1987) DAGSPRESSUTVECKLINGEN I VÄSTERGÖTLAND 1950-1985.
Pris: 50 kr.
23. Keith Roe (1987) THE SWEDISH MORAL PANIC OVER VIDEO 1980-84.
Pris: 50 kr.
24. Bo Reimer (1987) DAGENS NYHETER I VÄSTRA SVERIGE.
Pris: 50 kr.
25. Ann-Marie Hellerström (1987) LOKAL-TV- ETT REELLT ALTERNATIV TILL SATELLIT-TV.
Pris: 50 kr.
26. Ronny Severinsson (1987) SKARABORGSPPRESSENS INNEHÅLL 1950-1985.
Pris: 50 kr.
27. Ronny Severinsson (1987) TIDNINGSLÄSNING I ESSUNGA, GÖTENE OCH VARA.
Pris: 50 kr.
28. Karin Björkqvist (1988) TIDNINGSLÄSNING I GÄSTRIKLAND presentation av en läsarundersökning.
Pris: 50 kr.
29. Bo Reimer (1988) READING POSTMATERIALISM
Pris: 50 kr.
30. Lennart Weibull (1988) PUBLICISTISK SED Ett forskningsprogram om ett regelsystem och dess betydelse för svensk journalistik.
Pris: 50 kr.
31. Magnus Anshelm och Lennart Weibull (1988) LÄSVANESTUDIEN 1986. Huvudresultat och metodjämförelse.
Pris: 50 kr.

32. Magnus Anshelm (1988) SVERIGE - NU - SOM 86 - en jämförelse
av två undersökningar.
Kr: 50 kr.

Till
Avdelningen för masskommunikation
Göteborgs universitet
Box 5048
402 21 GÖTEBORG

Undertecknad beställer härmed följande skrifter från
Avdelningen för masskommunikation:

Rapporter från Avdelningen: nr

.....

Arbetsrapporter från Avdelningen: nr

.....

NAMN:

ADRESS: